

שער הבחינה

נ"כ אל המאכל אלא שאפשר לעמוד בזולתו ולמצוא תמורתו יותר ממה שאפשר באיור ובמים הרבה היתה השגתו יותר קשה ומציאותו יותר יקרה מן המים אלא שהוא עם כל זה נמצא הרבה ואיננו נמנע כלל מכני אדם וכן אודות המלכודים מן העורות והצמר והצמחים יש מהם תמורה יותר מן המאכל והשגתם יותר מעושה אלא לאחר זמן מפני שיוכל האדם לעמוד זולתם ולהסתפק מהם במעט בזמן ארוך יותר ממה שיוכל בזמן. אבל האכנים היקרות והזהב והכסף ושאר מיני המוצאים מפני שהיה הצורך אליהם בעצמם מעט ותועלתם יותר רחוקה אלא מצד ההסכמה עליהם לא נמצא מהם אצל המון ב"א מה שנמצא מן המאכל אצל אחד מהם. וזה בעבור העילה אשר זכרנו שיוכל האדם לעמוד זולתם ישתבח הכבוד החכם החומל והמרחם על עבדיו אשר עינו עליהם למוצה בכל מה שיש בו תקנתם אין אלוה מבלעדיו כמ"ש (וי"ט ד) אתה חסת על הקיקיון אשר לא עמלת בו ולא נדלתו ונו' ואני לא אחום על נניוה העירי הנדולה ונו'. ואמר דוד ע"ה (תהלים קמ"ט) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו:

פרק ו אך מפסידו הבחינה והדברים התלויים בה אומר, כי כל הדברים המפסידים את היחוד אשר הקדמנו זכרם בשער הראשון כלם מפסידים הבחינה, והשלשה פנים אשר הקדמנו זכרם בתחלת השער הזה גם הם מפסידים ומהם הנאות במוכות הבורא שיחשוב הכמיל הפתי כי הוא ראוי להם וליותר מהם ואיננו בחון במוכות האלהים ולא יחייב את נפשו לשבח עליהם ולהודות למרא ובכמתו אמר החכם (משלי פז) תועבת ה' כל נכה לב. אך הדברים התלויים בבחינה מהם שייבן האדם שובות האלהים עליו וכשיקבל

מרפא לנפש

יכול ללבוש להם ולא און לו להם ויכל ללבוש יקחו או שאר דברים מאכ"כ נמים. וכזה המורה כי כשאסע ולא יאכל יעמד קצת בני אדם ד' או ס' ימים מבלי מנוח עד כאן. ולכן המאכלים הם יקרים יותר וקשים יותר להביא מן המים: אלא מצד ההסכמה עליהם שדיים הם בעלמם כמו סלטים ונחש נחשכ סוככ יותר מברזל ומוחם רק סהסימו בני סלדס לסיח חסוב ויקר שסיסס וסוד כדו שיוכלו לקנות סכל סכס סכ"ל ולכן אינו נמנע כל כך כמו שאר דברים הנלכדים: וזה בעבור העילה ומחסו שזכרנו שיוכל סלדס לסמוד ולסתיקס וזמנסי:

אך מפסידו הבחינה מה הם סדכדיס סמסכדיס אה דעמו של אדם ושי"ו אינו מנחין בעונות סכודס נחממו ויכלתו כמו שחנאל כשער סוס: והדברים התלויים בה ר"ל שיש דברים סגלויס שייכים לנמיס ודלוי נ"כ להיירס כמו שפנאל לפנינו: אומר אני כי כל הדברים ב"א מפסידים ב"כ תבנה בה כי יש פליט מלמין כימודו של עולם ססוד לכדו כרל אה כל אלה כדלוי אינו מנחין בעונות סכודס יסכדך לת סודלס עליסס כדו מלל: ש"ן דכר אללו רלוי לעבוד אהר ככל כלכו ל"ן אלסיס ואל סיס מנחין כעין פקיהל של גודל חממה סכודס ויכלתו וסנחמו סיס מלמין כימודו של עולם וס"צ סוד לכדו כרל אה כל אלס כמו שפנאל איב סלס על נוס: אך הדברים התלויים כדו וכשיקבל עבודתו בעבדים כי סס סועלס אה אדם מנחן

פת לרם

טוב הלבןן

ולמצוא תמורתו לטומר שאפשר שיעמוד מני מאלכל וימלא לוחו ותמורתו כלומר חלוטו דהיינו העדרו. כמו פ"כ לא ירל כהמיד ארץ (תהלים מ"ז) כי און יורל אפסר ב"אקסיס סלדס בזולת מלכל ממה שאפסר לו להסתיק ב"אס אולל אינו שותה פליט יכול להסתיקס יותר ממלסה ימים וכמ"ס המורה בענין זה כמ"ג פ' י"ב במים וכלל מלכל אפסר סיהקסיס כמו חמשה או ששה ימים וכמ"ס המורה סס: יש להם תבורה כל"ל. סירודו שגס למלכדיס יס חלף כלומר העדר ומסרון והשגתם יורל מעוסה ויורל קשה מהשגת מלכל: אלא לארר זמן כל"ל איך אדם יכול להשיג אותם מרר רק ללחר זמן. כי לא ירדמן לו שריות חמיד וכן הלמר והמלמסיס צריך עה לנידולס ותקונס ומללכמס וכן שררות סס צריכס חיקון ומללכה: אלא מצד הרסכבמה לטומר שמה שהיו סתובים אלל בני אדם אינו רק סכך הסכמיס הדבריו והוא סומימ חממה העלויה כמ"ס למעלה כי לא נמלא מהם אלל המון מה שזמנאל וכי'. ד"מ כי ודלוי סקדוב

סכוכיס רחוק קלה מסס: ולמצוא תמורתו שסרי כעס סדחן חולכס בני אדם קורמי דלמנר כחלמנר ר"ל מי שלינו קורמי קלנמל: השגתו יותר קשה סיינו להשיג אותס כקנין מיד וזולתו ומללוחו יותר יקרה שמיילוחו דיכל כעס וכדס ופי עמל ויעטס רכס סל מללוחו כחלמנר דיכל כעס ויעטוס ינג אדם סרלסון ער שזמל סל ללכו לרש ורע וכי' וסמרו יותר יקרה מן סמיס שסרי אף סמיס כל סמיסס לרכנס בני אדם סחפורין כר"ן כמו שזמנאל ללכויסו י"ל: והצמיר י"ל כעס וכדכרס על ספקתו וקונסס זמנר נון: אלא לארר זמן כ"ל כעס וכדכרס תקומות סס בלתי נמללס כלל זמן זולת לפתיס יודקסיס: לעבור זולתם כסלעל קלה זמן וסחפורס אה כקירות כ"ל נס יכול לסספק נמעס מסס לזון ארץ: אלא מצד החסכמה כלומר שזמנאל כל כח חסיכות אינו רק מל סכמח בני אדם לסתמיס: המון בני אדם כ"י שאלל המון קרון גודל מבני אדם יחד לא מללל ריכני כמות אכניס עונות ומרגליות כממות ריכני מלכל סנעלל ללדס אהד:

פרק ו ראוי להם אף סככר דכר כוס כחלמנר כשער כעסיס סרלכון מססולס סככר סס מלס סעיקר כרוב סעקס ונגלול דברים כלס סס זלח סהקולס נס סס כוונתו שזל דרך גרס פי רנלוחו כעקס כריכני סקטן ופס סיקר כוונתו על ככל

שימלא אלל אהד מני אדם חלילי מהדליל סיט לו כור חסיס מה שלל נמלל אלל המון בני אדם יחד כור מלל אהב: פירק ו דנאות במוכות הבורא ממלחה על כונ המוכס: גבה לב והוא אשר לו כוח נכוה העולם ומלואו

שער הבחינה

עבודתו בעבורם ומהם שישב אל לבו תמיד סימני הכמת הבורא ולא יעמוד מהשוב בהם ומחקור עליהם בכל אשר יניע אליו מן המוחשים והמושכלים ואיננו פוסק מראות סימן חדש בכל יום כמ"ש דוד עליו השלום (מהלל יט) יום ליום יביע אומר. ומה שראוי לך לדעתו בעת קריאתך מה שהעירותך עליו בשער הזה כי הוא מעט מהרבה ממה שתניע אליו בביתך מסודי התכמה שיגלו לך בבר לבכך וזכות נפשך. ובאשר תניע מזה עד התכלית אשר ביבולתך ראוי לך לדעת כי כל מה שעמדת עליו מחכמת הבורא ויכלתו בעוה"ז איננו נחשב למאומה לנגד יכלתו וחכמתו כי אין נראה אלא מה שהצורך אליו בעבוד האדם בלבד לא כפי הגעת יכלתו כי אין להקץ וראוי שיהיה בלבך מיראתו וגודל יכלתו כפיהו לא כפי מה שתבין ממנו בלבד. אך דמה עצמך בעולם אל ילד הנולד בכור מאסר המלך והמלך עליו המלך וצוה לו בכל הטוב לו וכל הצריך לתקנתו עד שגדל והשכיל ואיננו יודע מאומה חוץ מן הבור ומה שיש בו והיה שליח המלך בא אליו תדיר בכל מה שצריך לו מנר ומאכל ומשתה וכסות והודיעו כי הוא עבד המלך וכי הבור וכל אשר בו וכל אשר יביא אליו מן המזון של מלך הוא והייבו להודות לו ולשכחו ואמר אני משבח בעל הבור הזה כי תחמני ליעבד לו ויהדני בכל טובותיו ושם עינו ולבו עלי. אמר לו השליח אתה מן הארץ אשר לא פן תחמני ליעבד הזה הבור המלך כי ברחבי ארצותי מכפלי הבור הזה מה שלא יסופר מרוב וכן אין אתה לבדך עבדו כי עבדיו רוב מספר וכן מה שהניע אליך מטובותיו וחסדיו אינם נחשבים למאומה לנגד טובותיו על זולתך וכן השגחתו עליך איננה נחשבת לנגד השגחתו על זולתך. ואמר הנער אינני יודע מה שזכרת אך הבינותי מדבר המלך כפי מה שראיתי טובתו וממשלתו בלבו. א"ל השליח אמור אני משבח המלך העליון אשר אין קץ למלכותו ולא תכלית לטובתו וחסדו ואני בלא חשוב בין רובי חייליו ועיני איננו כלום לפי גודל יכלתו. והבין הנער מענין המלך מה שלא היה מבין וגדלה מעלתו בנפשו ונכנסה אימתו בלבו ותגדל בעיניו טובתו ומה שהניע אליו ממנו מפני גודל מעלתו ומעוט חשיבות הנער במלכותו ויגדלו מתנותיו אצלו. ואתה אחי שים לבך אל

טרפא לנפש

וידע גדולות ועזותו השי ואין מקל עבודתו עליו כמיש חילי. תכלית חכמתו תשובה ומעט כו' : ולא יעמוד ר"ל שלא יספוק מחשבתו בכל עם ויכל רגע בכל דבר שרואה מצריחה הבורא והנבך כן גדול או קטן ונכסר בעיני האדם בעלמו אך השי מהתבט עמו בכל הדברים וחס האדם יתן דעתו על כל זה ויזכר לעול ומה שלא זכר בנפשו לא יספוק מלחמות סימן חס על הבורא והנבך בכל יום ויכל טעם ועיון וחשדון כ"ג : כי אין נראה בו' בעבור האדם כי הוא חכם מלך חכם שזכר בית לבנו וחס לו שם כחא וחסו ותלמן ומגורו ויתר לרבי בנו אלל בנפשו ים להאכ הוא כמה בחים וסגולת מלכים מה שלא ראה הבן ויכול לננות בחים טובים מאלה כמו שמבואר במשל סממן שלטנו בילד הנולד בכור כו' ולכן ראוי לנו שתיקח ויכלתו בלבנו כפי גודל יכלתו וגדולתו שאין לו קץ ולא יספיק שיעלה מלפניו רק כפי מה שאנו מבינים ממנו מצריחותו כי הוא רק מעט מהכנס : אך רמזה עצמך בו' והיה שליח המלך בא אליו בו' כלומר הביא אליו חסד מה שצריך ונמשל הם החמה וכל נפש השמים : והרד"ק כי בו' נמשל הוא כנפול. ה"ן : ואמר אני משבח בעל הבור הזה שמענו שאין לו אלא הבור הוא וכן הכל ולכן אמר לו

טוב הלבנון

ומלואו אין די לו : יום ליום יביע אומר מיום ליום חנו כרואים תמיד די' ה' הטובה עלינו והשגחתו על נפולו : בבר לבכך מ' וכד לבכ : כפיהו כפי מה שהוא ביבולת אללו יח' ואיננו יודע מאומה חוץ מן הבור חס יודע כלל מהשעל ומלואו. אך חסנו שאינו מאלל למלך ההוא רק הבור הזה : בלא חשוב כי תחנך : ומביעות חשיבות הגנר שחיו נחשב למאומה בערך עבדיו וחש"כ שם השגחתו לטובה עליו

צעמו : הטוב לו כמו שהכל והמקום וכל הצריך לתקנתו כמו הרחמים וצדיקי דברים שם לתקנת האדם : ויחדני בכל טובותיו שהרי כל הטובות כמובאים לו אינם וולת לרבו : ושם עיני ולבו שתי מלכות אליו כמו נאי' שהשגחתו על כל הטובות שישגת נרד לראות תחלס מה שחכם להאזינת ואתר כך יביס לבו אין למלכות חסדונו וכבר הושאלס מלואס זס גם אללו תחנך שגמחר והו עיני ולבו סס כל הימים : טובותיו על זולתך וכמות נרד לשבחתי יתי גם על סענתו לזולתו כחאמרס זיל כנרכת הטוב והמעוט : איננו יודע כלומר ואיך לחכמתו על כך : אמור אני בו' כלומר איננו מחייב איך לנכותו על כל הדברים בלא היטב כפי מצינוס חסר שהוא נמשל מחוקר רק דרך כלל כמו שמבאר וסולן : ועיני כלומר עיני טובתי : מעלתו בנפשו כחאמרס : ומה שהביע אליו ממנו לתקון עיניו כ"ג : ויגדלו מתנותיו אצלו : ואלה : מה

שער הבהינה

הרמיון הזה כשתסתכל בגלגל הסובב את הארץ כי אין אנו מבינים מה שיש בבקעה קמנה מן הארץ כ"ש ככולה וכ"ש מה שיש אחורי הגלגל. התבונן אחי המשל הזה ובחון אותו והבן מענין הבורא ית' כפיהו ויגדל בעיניך מה שחנך שמובו וחסדו אשר שם עליך עינו לטובה בכלל בריותיו והבט אל ספרו ומצותיו וחקיו בעין הגדולה והעבר על מחשבתך רוב המורא והנדולה אשר תמצא בלבך למי שתמצא ידו מן הטוב יותר מסך מבני אדם כי כפי יתרון מעלתו על מעלתך ומעושי צרכו אליך תהיה גדולת טובתו אצלך וכן תהיה למצותיו ואזהרותיו מעלה בלבך כפי זה והשתדלך ופחדך בענייניו. בין והתבונן תמצא בעז'ה והאלהים ישימונו מאנשי עבודתו המכירים עניני טובתו כרחמי וחסדיו אמן:

שלא שער השני. אל הי אקרא ויניני:

מרפא לנפש

סוף גמלי לומר כך כיו: בגלגל הסובב את הארץ ר"ל נדקיע שמים סוף למראה עינינו סוף לפי ערך גדולתו וימך כבוד התינוק הטובל בנור וכבר כתבנו לעיל לזכיר גדול הכיבוד שמשם כמה הוא גדולה וזאת איננו רק בחסד קטן כבוד גדול שמה נחשב כוח ושמח האמר שלחנו מנינים עכ"ל סגלגל סוף וכל אשר כתובו ראה לומר כל הטהור ולכן אמר: כי אין אנו מבינים מה שיש בבקעה קמנה מן הארץ כפי על בקעה אחת נוממים כמה מיני דשאים וירקות וזלינות ססס משוטים זס מהו נמרצין וכוונתו ונמלא כנקטת אחת כמה מיני אכילים ומתכות זכב זכס כדול ומתושי וכיוצא ואין להטו זידע עד מה כמה מיני כחות שיש בה ומזיוס בה תמיחה כל אלה וכלאך החסור תמלא מים מתחת לארץ ואם כך כנקטת אחת קטנה כל שכן כולה יבטיא יעלוו שדי וכל אשר בו אלו: והבט אל ספרו ומצותיו וחקיו בעין הגדולה כעין קחמא שחנין כל דבר על כדמי' כמה בתבונן לדי עיש וכל זה סוף כדו שחובל לידע איך לעשות רצון הכורא וימך כי בלא סמורס המזכיר מחמו וימך איכה נוכל לידע כמה עושיין רעונו כי כל אחד ויכל לננות כמה לעמלו ולעשות תורה לעמלו ולכן השיך סוף לכביע אל ספרו ולעשות כפיסו: והעבר על מחשבתך בו' ר"ל תשים אל לבך איך אחס מכביע את עמלך לפי עשרי אה שיש לו יותר ממך ומכיס את סוף מטיב עמך קנדל סמוס אלף מאד ויחרא מעטו ויגדל בעיניך פלחרי סכוא איננו נריך לארץ ואחס נלך אנו ומעלתו יחסי על מעלתך: וכן תהיה למצותיו בו' וכן תהיה רן לעשות מלוח טעמיר סוף כפי מה סכוא סכוב בעיניך: והשתדלך ופחדך כפיסו: והעבר על מחשבתך בו' ר"ל תשים אל לבך איך אחס מכביע את עמלך לפי עשרי אה שיש לו יותר ממך ומכיס את עושות פולוח למקום עולמו וזולו סובב בו' אנו מספיקוס וסוף אינו נריך לנו ואחנו זריכין כל בו'. ונמ"ס פירש וז"ל וכן סכיס למזיונו בו' ונ"ס שכן סכיס למזיונו ואזכרתיו של הסך ימךך מעלה בלבךך כיו עכ"ל וסגורד ונחר. והללס וינינו מאנשי עבודתו המכירים עניני טובתו כרחמי וחסדיו אמן:

שוב הלבנת

פת לחם

עליו: בגלגל הסובב את הארץ כי לגלגל שבתי לפי הוכחת הקדמונים מרחקו מהלך ח' אלפים שנה מלבד לגלגל הכוכבים הקיימים וגלגל היומי שלא נודע עשורו. והמכונים האחרונים שדקדקו יותר מאלו מרחקו יותר ויותר הרבה מאד. הנה הראשונים שלפי שלא ידעו אופיו הדקדוק בזה גם להעדר כלים שלא נודע להם הקטיו השעור הרבה מאד ממה שנתגלה קרוב למימינו. הנה נזכר כי מרחק השמש מן הארץ כמו עשרים ושתים אלף שלש מאות וע"ה פעם כחצי קוטר הארץ וחצי קוטר הארץ הוא שמונה מאות וששים פסחים אשכנזים ומרחק שבת מן השמש כמו תשעים פסחים וחצי פעם כמרחק השמש מן הארץ. ומרחק הכוכבים הקיימים מן הארץ שנעה וטעמיר אלף שש מאות וששים וארבעים פעמים כמרחק השמש מן הארץ. אמר מעשה מאחר שמהלך אדם בימינו ביום חמש פסחים

מה שיש בבקעה קמנה מפלחי המחמה סמוסיה אשר בה כיש בכל כדור הארץ כל מה שנגלגל וכיס מה שאחרי הגלגל כן ז"ל לפי כוונתו: בכלל בריותיו כלומר שפך שיש לו ברואים חיו ומסך קמוך אעפ"י שם עינו עליך בהשגחה פרעית: בעין הגדולה הו"ל במלאכות לזכיר עיניו המגדילים הדבר סוף סוף: אשר תמצא בלבך רובו שתמצא תמלא תמלא הראשון סמיס קמ"ן כמו אס המלא תמלא (סמות כב) והסני סמוס ס"א כמו אשר ימלא את אפי (בראשית מד): סובני אדם מלוח סמורסה לוי מבני אדם שמתהלך ידו מן הטוב בו: למצותיו כטעול טוב ואזהרותיו המטייע מפועל רע: והשתדלך ופחדך סיני כדברים שלא באה עליהם ספיו לזוי סמורס רק שחקה יודע ססס אכסוים אללו ודעתו נוחה מהס כמו אללו ית ית דברים סרבה כיוצא בזה וסס סס מלות מודרנין ורוב סייוסס וגדוסיס: בין כסשקסס ראשונה והסנון כטוב לב תמלא ומשע נעוסי: והאלהים בו' ברהמי וסחריו גס זו מלוח סמורסה ואלהים ישימונו כרחמי וחסדיו מאנשי עבודתו בו' אמן: כדור מלמד לאנון בינה אשר עניני להסלים שער הכתיבה:

אשכנזים ח"כ מרחק השמש מן הארץ כמו מהלך עשרה אלפים שלש מאות וששים פסחים ושתים מאות פסחים כקריבו. ומרחק שבת מהלך שמונה ותשעים אלף שלש מאות ושלש פסחים כ"ל. ומרחק הכוכבים הקיימים לפי הוכח מהלך עמוס מאד מאד. ואולם קיבן גוף הארץ מן השמש הוא כמו חלק אחד מן 1367631; בעין הגדולה בהשגחה גדולתו: והעבר על מחשבתך רוב המורא וכו' למי שתמצא ידו וכו'. ר"ל ששם אחד מבני אדם אשר אפשרות בידו להטיב לך כי מלאה ידו מן הטוב יותר ממך. והוא אינו נריך לך. תהיה עובדה גדולה בעיניך כפי יתרון אשר למעלות הבריות על מעלתך. וכן אם תשער טובות האל יתגלה וגדולתו בעיניך. כמה תהיה הייב לעבודתו לו ולשמור מלוחיו:

שער השלישי שער עבודת האלהים

בבאר אופני חיוב קבלת עבודת האלהים יתברך. זה פתח השער:

אמר המחבר מפני שבארנו כמה שעבר חיוב יהוד האלהים בלב שלם ואופני בחינת טובותיו על האדם התחייבנו לזכור אחר כך מה שהאדם חייב לנהוג בו כשיתחבר אצלו והוא קבל עבודת האלהים כפי אשר יחייבהו השכל למטיב על מי שהמטיב לו וראוי להקדים כפתיחת השער הזה ביאור אופני הטובות והחיובי ההודאה עליהם מבני אדם קצתם לקצתם. ונעלה מה אל מה שאנו חייבין בו לבנורא יתעלה מן השבחה וההודאה על רוב חסדו וגודל טובו עלינו ונאמר, כי מן הידוע אצלנו כי כל מטיב אלינו אנו חייבין להודות לו כפי כונתו להועיל לנו ואם יקצר במעשהו לזרז שיקרהו ימנעהו מהמטיב אלינו הודאתו חובה עלינו כיון שנתברר לנו כי דעתו עלינו לטוב וכי כונתו להועיל לנו. ואם תניע לנו שום טובה על ידי מי שלא כוון בה אלינו יסתלקו מעלינו חיובי ההודאה לו ואין אנו חייבין בה. וכאשר נתבונן בטובות בני אדם קצתם אל קצתם אינן יוצאות מאוד סחמשה פנים (ס"א מינים). האחד טובת האב על הבן. והשני טובת האדון על עבדו. והשלישי טובת העשיר על הרש כדו לקבל שכר שמים. והרביעי טובת בני אדם קצתם לקצתם לקנות השם והכבוד ולגמול העולם. והחמישי טובת החוק על החלש בעבור חסלתו עליו ושהוא כואב על ענינו. וצריך שנעייץ עתה בכוננת כל אשר ספרנו אם אינה תלויה בדבר כי אם לתועלת שוים שמיטיבין אליהם אם לא. ותחלתם טובת האב על בנו מן הידוע כי הוא מכונן לתועלת עצמו בו כי הבן נתח מאד עם וצמצם תקותו (ס"א השוקתו)

טרפא לנפש

אמר המחבר כי התחייבנו לזכור אה"כ מה שהאדם חייב לנהוג בו כשיתחבר אצלו לכה לומר מה שיתברר להלום כל אדם חייב להטיב בעיניו וזכור וזכור כלל ויתברר אליו כמה טובה טעום לתקום יתברך עלינו כמו שכתבנו כפי שפירשנו בענינים ימים הפולס מן שמוחיי כאלם לקבל עליו עול עבודה כבולא יתברך עבדו מוחיי: כפי אשר יחייבונו השכל למטיב על מי שתטיב לו רשע לומר שיהי סכל מטיב לכבדו ולעבדו למי שטיב לו לומר מי שטיבין לו חייב לכבדו א"כ ולתת סודלם להטיב על הטובם שמתקבל כמו שכתבנו וכן כתב לקמן בסוף פירוש זה וכתבנו ג' עיי' שם: ונעלה מה אל מה בו ונקח ראיה לנודד מהם אם אדם להלם מהמייב לזכרות על טובותו כמו שכתבנו אם כי כמה סאלם חייב לזכור יתברך אביו אין קן לחסדו ולטובו כמו שכתבנו כי מן הידוע כי מן האב כי הוא חסדו כלי שום טעם ואף שנתעמים וקרי וימנע מהטובים מתחת שקרם לו מקרם ואזנם שאינו יכול להקטין על כל ג' והראונו הובה עלינו חייבין לחבטם לזכרות על כל כוננתם וזכרם וזכרם כאלם: והרביעי ב' ולגמול העולם על כל מי שטעמי שמה יתברך הוא לזכרות יתמונו עליו גם כן כמו שפירשנו לפני: ושרואו הוראב על ענינו ר"ל סלוא כולא ומלשער וחומל על דלותו ותנו: כי הבן בתחא כחאב טעם ממנו ונצי מנצרו: עם עצום תקרות (או השוקתו) בו סכני סאלם ממאום שיהיה לו ניסם ונדחיי כחאנו לעובת

פת לחם

שער השלישי

חיוב יתברך נשבר יהוד ולחטו בחינת מוחייבונו בענין שפירשנו: כשיתחבר אצלו יתברך וכתבנוהו כיל: למטיב על מי שהמטיב לו: וראוי אופני הטובות ב' לחייב הטובות סביות בעולם לכתם כמותם יתלקו ומחוי סודלם שמתקבלים חיינים לזכרות למחיינים: ואם יקצר בו' ואף שיקרי בעטשבו שלא נחלם לו סטובם נשלמות בני כוונתו לחלם כיכס שקרם לו שמתעב ורובו מהטות כוונתו לנפול אטפיס כדאלתו חובס מלינו כללו היתם סטובם כגלותם: דעתו עלינו לטוב בו' אם שיהי כצותם תקותם כי כני ימלא חילם חובס רעבו ותמן טובותם אך לא כיון מעולם להסתפק בענינו כבטיב לו אם מעלמותו וזה נלתי יכולת וגם ימלא מי שכוון להטיב לרעשו ולא מפני שטובתן כטובתן רק לחי' פיהם חתום אם לכוונת הפלרם או לנפנת שונאם הפתן נרעם כאלם כסול דומתם מהמרים ז' לא מפני שחובס חת מרדכי וכי ודומתם לו: לום חלם פם שתי הנדמות דעתו לטוב וכוונתו להוביל או ייסי כוונתם לחמרו דעתו לטוב על סטובם לחסרו לזכר טובת סאלם וזכמתן כוונתו להוביל כיון על מי שפיל רעבו מחייה רעם וכוועילו או כיון דבעהו לטוב לנצח וכוונתו לכוועיל בעוועיל: יסיחלקו מעלינו חמר לשון סילוק לפי שמיד כקבלת סטובם וקיים לזכר חיוב סכודלם בלב מתקבל על הסכסך אך כדעת לו לחייב שלא כיון ממטיב וכתקן ממנו טעור חלוא: קצרת אל קצרת כלהו הטובות כדאלתם מתקנהם אל קצתם: בני אדם קצתם לקצתם כלומר נני אדם שהיסי בענין חלוא: השם והכבוד סכני ותחיל סאלם טעב טעב לו אם שם כנודלסם אף במקומות כדחוקים שקרבו סכני בעולסם לא ידומנו עמו בצוות חלם שיכנרו אוהו וימלאה ככרת כיון על קבלת סכודי בעולס: ולגבול העולם על גמול מבלא"פ'ם ויחא ס' ולא טועל. כלומר ככוונתו שציל גמול סטועמי' סכני יטוב סטועלם לכטיב אדם לרעבו נעם לרבו ככדי שיתגמלו רעבו טובם כשיטכר הוא לו: ההוק על הרלש הוא דומתם עובת סכסי' על כרת רק זס כמתווה חס נפשו: בעבור הרבולתו עליו כעט סכסי' רחלם עמו ס' יחס לכו על עמו ויקר חילם מלח חלסם וגם חלסי' שגלסם לרבו מטייב אטפיס חמיר ככוונתו הוא כולא על עמו ורע חלקו: עם עצום תקרות סאלם חקסם לנטיב ממנו חלרתי וקריס אם לטות לו פ"י שם ומלרתי חלקן סאלו דבר הניב אל טעם סאלם ואם עפי דתם נרל חמי אכס כי עטרם וקיסם נס ניסם ולגמס

טוב הלבנות

ונעלה מה. יהיה עולין לזכר בחיוב עבודת הבורא: ולגמול העולם הטע"ז ממקוה גם הוא שיקבל ממנו גמול טוב כשדחתו: ושרואו כחאב מעטער עליו ומחיינים נפשו פחיתות זה החלם ותלן עול לו: בכוננת כל אשר ספרנו מן המטיבים שעל חמשה פנים: ותחלתם טובות האב ר"ל סלוא היותר מטיב ויתר ידוע משאר המטיבים: נתח סחאב מחייה ממנו וכחמלר חיל' נפי' המלגל כדמיון שוקתם בלרם וכו' לזכו מרצע לכן שמתם טעמות וגידין ומפריס ומוח סכרלם וס': עם עצום תקרות בו כצירוף מה שהחב מקוה לחי' פיהם חתום אם לכוונת הפלרם או לנפנת שונאם הפתן נרעם כאלם כסול דומתם מהמרים ז' לא מפני שחובס חת מרדכי וכי ודומתם לו: לום חלם פם שתי הנדמות דעתו לטוב וכוונתו להוביל או ייסי כוונתם לחמרו דעתו לטוב על סטובם לחסרו לזכר טובת סאלם וזכמתן כוונתו להוביל כיון על מי שפיל רעבו מחייה רעם וכוועילו או כיון דבעהו לטוב לנצח וכוונתו לכוועיל בעוועיל: יסיחלקו מעלינו חמר לשון סילוק לפי שמיד כקבלת סטובם וקיים לזכר חיוב סכודלם בלב מתקבל על הסכסך אך כדעת לו לחייב שלא כיון ממטיב וכתקן ממנו טעור חלוא: קצרת אל קצרת כלהו הטובות כדאלתם מתקנהם אל קצתם: בני אדם קצתם לקצתם כלומר נני אדם שהיסי בענין חלוא: השם והכבוד סכני ותחיל סאלם טעב טעב לו אם שם כנודלסם אף במקומות כדחוקים שקרבו סכני בעולסם לא ידומנו עמו בצוות חלם שיכנרו אוהו וימלאה ככרת כיון על קבלת סכודי בעולס: ולגבול העולם על גמול מבלא"פ'ם ויחא ס' ולא טועל. כלומר ככוונתו שציל גמול סטועמי' סכני יטוב סטועלם לכטיב אדם לרעבו נעם לרבו ככדי שיתגמלו רעבו טובם כשיטכר הוא לו: ההוק על הרלש הוא דומתם עובת סכסי' על כרת רק זס כמתווה חס נפשו: בעבור הרבולתו עליו כעט סכסי' רחלם עמו ס' יחס לכו על עמו ויקר חילם מלח חלסם וגם חלסי' שגלסם לרבו מטייב אטפיס חמיר ככוונתו הוא כולא על עמו ורע חלקו: עם עצום תקרות סאלם חקסם לנטיב ממנו חלרתי וקריס אם לטות לו פ"י שם ומלרתי חלקן סאלו דבר הניב אל טעם סאלם ואם עפי דתם נרל חמי אכס כי עטרם וקיסם נס ניסם ולגמס

שער עבודת האלהים

תפול העולם הוא כמי שאוצר דבר אצל חברו או מפקד אצלו ממון מפני יראתו שיצטרך לאתר זמן אף על פי שכונתו לתועלת עצמו בהטיבו לזולתו כמו שאמרנו הייב לו השבח וההודאה עליה כמו שאמר ההכם (מגיל' י"ט) רבים יחלו פני גיב וכל הרע לאיש שמתן ואמר (שם י"ח) שמתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים יתחנו. אך טובות החוסל על העני זכואב לו הוא מכון בה לדחות צער מעל עצמו אשר מצאוהו מענטת נפשו וכאבו למי שהמל עליו. והוא כמי שמרפא כאב שמצאוהו בטובת ה' עליו ואיננו נשאר מכלתי שכח כמו שאמר איוב (כס' י"ח) אם אראה אוכד מבלי לבוש ואין כסות לאביון אם לא ברכוני הלציו ומנו כבשי יתחסם. וכבר נראה ממה שהקדמנו כי כוננת כל מטיב לזולתו מב"א הוא לתועלת עצמו תהלה ולקנות קישוט נאה לעוה"ז או לעוה"ב או לדחות צער מעל נפשו או לתקנת ממונו ואין כל זה מונע משבחה והודאתם מיראה ומאהבה אותם ומחשיב להם נמולם אע"פ שהטובה היא שאולה בידם והם מוכרחים להטיב בה וכאשר זכרנו וטובתם אינה תמידית ולא נדיבותם נמשכת והסודותם מעורבת עם כוננת תועלת נפשם או לדחות ההיזק ממנה אם כן כמה האדם הייב מן העבודה והשבח וההודאה לכבוד הטובה והמטיב בה אשר אין תכלית לטובתה אך היא מתעוררת ונמשכת מכלתי כוננת תועלת ולא החיית נזק רק נדבה והכד ממנו על כל המדברים:

וממה שראוי לעמוד עליו כי כל מטיב לזולתו מכני אדם מכל המינים אשר זכרנו אין לו יתרון על מי שמטיב לו אלא במקרה מן המקרים אבל באנושותם (ס"ח בישותם) ועצמם נמשלים וקרובים זה לזה בעצם ובדמות ובהבורח ובצלמם וטבעיהם וברוב מקריהם ועכ"ז הייב מי שמטיבים לו מן העבודה למטיב מה שכפרנו. ואם היינו חושבים כי מי אשר מטיבין לו בתכלית החסרון והגריעות ובהרכבתו ובורו ודמותו

מרפא לנפש

כבשית רבים יחלו פני גדיב ר"ל ינקשו ויחטו פני גדיב: וכל הרע וגו' ר"ל הכל רעים וחסרים (לפי הנוסח ונראה חסד:

פת לתם

סוכר למעלה: מפני יראתו כו' שהוא ירא שבסוהו כדו' אולי יאכד כענין רע ואלו לו יסיה כביעקב לו: רבים יחלו כו' אף שאין נזכר כזה בטקס בשנת חן הוא למד מעינו ששם אין כזה אין התנוסס ואחר טבע העולם תלות פני דייב א"כ דיון נוסח כבשית וממלך רצון צריך לדכות לו על כך: ולפני גדולים יתבה ונראה מה כמחב לו לקנות מולט וכדי צריך המקבל לתמו: על העני הכואב ולא נרכיון הכואב לו: ואיננו נשאר כו' כוונתו נשקן זה לפי שמחוקק זו הדעת נוחתה לפעוד מסכסח יוצר מכל ס"ל לפי שגראח כזה כוונת הפועל חוקק לשעתו כהרגשת זערו עליו מחא"כ ככל ס"ל שאין טוהט עלמו מורגשה ונראה מיד ואע"כ איננו נשאר מכללי שנת כלל: ולקנות קישוט כו' כיוון לפאר את נפשו שהזכיר זה לכוננת חסס והכבוד ס"ל: שאולה בירם כי שלו ימי הכל כמדירא לו הכסף וגו' ואומר כי ש"ל הכל וגו': והם מוכרחים כו' אם מלד הטבע אם מלד יכונ העולם כלל: טובתם אינה חסרית ונדירבתם אינה נמשכה הם ג"כ שיי חלוקות כן החלפת שאין טוהט תמיד אלמס כי לא בכל שש יחיוול לו רק מוזמן לזמן וזכני שאין הולח כפועל שקבל תמכנת זמן רב: והסודותם מעורבת כו' לפיכא שיינו כך שחמד החלס חסס ומקריחם וכו' אף כחמת כח שחוקקת כי תהלה אלמד כחמתם כחוקקת שאין כחוקקת שחמס כחדי הכסית ואלמס לכן מלד טבעט או טבע יכונ טעולם וגם טבעט הוא פועל מחסרתה וטעית כנס אם נעית הדכר לחסרתה ונחמד שסס מחסריתם מה אע"כ איננו חסד על חמתי כי נוודתי חסדוהם מעורבת כו' לבורא הטובה והמטיב בה שהוא ית' נראה כל טענות וכל בני אדם המעורבים כנס: מחסרתה ונמשכה שיש טענות שאינם נמשכים מתך זמן מדוכק רק מחסריתם תמיד כמו שחיה וידתה המן מחסרם ככל יוב ויש טענות נמשכות כמחבף אחד כמו חסית והנריות: באנושותם ועצמם כללו אינם נגוסס ונכדמות ויכוננו כן חלף חלום: ובהבורח חסד נגוסס והכנס חמיו זה כזה ונלמס כזרזרס כפ"מכיתם שהוא שכלל כי כן פירש נחמד כמלל אלס: וטבעיהם וזכ נראה מחסריתם וטענות חלסס חמחוס והקור והמעוררים והמשלילים והמקריחם ויכולת כזה: ובהבורח כמנו שיש חלואה הממכרתם וכלים לרקיס ר"ל: החסרון והגריעות חסרון כעלד טעונ גריעות ומחלואה רע: בהרכבתו טוהט סוכר כחש טוהט יכחוח

טוב הלבנות

ברכת אובר נרכת עני: וכל הרע לשון ריע וזוכה: אם אראה אובר מבלי לבוש וגו' ר"ל לא יכולתי להחלשק מלרעות בלערו ועמתי נכשי עליו. אף שלמעלה שיש מחלוב רחיה על המטיב לקבל שכר שמים הנה כנס הביט פסוק דברנת אובר עני חלף שחריי שחבא עליו נרכת העני בשכר המטה שטעה שודאי נחכוין ג"כ לשכר שמים כנחיתם הדקקה לעני כזאון שלא היה מרגיש בלערו כי האדם לא יתפעל לרעת כ"כ כנחיתם המועות לעני כי אין זער הרענון שבעני מורגש לעין. אך כאן מדבר בענין שחלסס מחפעל להספיק על מחסרם העני וזה הוא יוצר גדלוהו אובר בני לבוש והעני רואה מלבו פרוס ועריה: שאולה היא בידם שהמזמן אשר ביד המטיב כללו הוא שאלו בידו מהחלל יתנך: או לדחות ההיזק ממנו הגער והכלבב שטובט על העני: לבורא המטובה על הטובות הנמנלות בעולם כגחיס מסי העליון: לעמוד עליו כלומר להבין אותו: במקרה מן המקרים שקקה לו ממון או ענה ותחבולה מה שאין להמקבל הטובה (ס"ח בישותם ר"ל מה שהוא ית' וקיס חייב להמלל איחיי' י'): בתכלית החסרון וכו' היה כמיו בעבודה יוצר אשר הפעית לרעת על שכל ונכוס

שאינם נמשכים מתך זמן מדוכק רק מחסריתם תמיד כמו שחיה וידתה המן מחסרם ככל יוב ויש טענות נמשכות כמחבף אחד כמו חסית והנריות: באנושותם ועצמם כללו אינם נגוסס ונכדמות ויכוננו כן חלף חלום: ובהבורח חסד נגוסס והכנס חמיו זה כזה ונלמס כזרזרס כפ"מכיתם שהוא שכלל כי כן פירש נחמד כמלל אלס: וטבעיהם וזכ נראה מחסריתם וטענות חלסס חמחוס והקור והמעוררים והמשלילים והמקריחם ויכולת כזה: ובהבורח כמנו שיש חלואה הממכרתם וכלים לרקיס ר"ל: החסרון והגריעות חסרון כעלד טעונ גריעות ומחלואה רע: בהרכבתו טוהט סוכר כחש טוהט יכחוח

שער עבודת האלהים

היה חייב בעבודה יותר וכן כאשר נחשוב כי המטיב בטובה טוב ושלם מכל נמצא וזמי שממייבין לו גרוע מכל נמצא וחלוש מכל נכרא השכל מחייב בתוספת העבודה למטיב עד אין תכלית וכאשר נבחן על ההקשה הזאת דבר הכורא יתברך ובני אדם בשכלנו נמצא הכורא יתברך נעלה ונשא ומרוסם על כל נמצא וכל מושג בהרנשה ובשכל פמי אשר התבאר בשער הראשון מן הספר הזה וכן נמצא האדם בהקשתו אצל שאר מיני החיים שאינם מדברים חכר וחלש מכלם ויראה לך זה בני ענינים . אחד מהם בענין גדלו ועוללותו כי נמצא שאר מיני החיים חקים ממנו ויכולים למבול הצער יותר ולנשא את עצמם ואינם מטריחים אבותם בגדולם כאדם . והענין השני כשנעיין במה שיש תוך גוף האדם מן הלכלוכים והמנופים ומה שנראה עליו מחוץ ממה שהוא קרוב מהם כשהוא נמנע מן הרחיצה והנקיות ימים רבים וכן כאשר ימות כי וזהמתו יותר כבדה מכל שהמת כל נבלות שאר ב"ח וצואתו יותר מסרחת מצואת שאר ב"ח וכן שאר מנופיו . והענין השלישי מה שהוא נראה מחולשת תחבולותיו כשיחסר כח הדבור אשר נתן לו הכורא יתרון על שאר החיים שאינם מדברים למאורע שאירע במחוו כי בעת ההיא יהיה נעוה ונתעה משאר בע"ח ואפשר שישחית עצמו כשחיתות ובתמותות ונמצא רוב בע"ח שיש להם מן ההכרה כדרכי מוכתם והתחבולה בהשנת מונותם מה שמקצרים רבים מן המשכלים שבבני אדם מכמותה כ"ש מי שיפקד שכלו מהם . וכאשר נעמד במחשבותינו על גדולת הכורא יתעלה ועוצם יכלתו וחכמתו ועשרו ונפתכל בהלישות האדם וחכרונו ושאינו מניע אל השלמות ורוב צרכו ורישו לדבר שימלא מחסרו ונבחן רוב מובות הכורא יתברך וחסרו עליו ושכרואו כמו שכרואו מן החסרון בעצמו

ברפא לנפש

ויראה לך זה רע לומר יתבאר לך : אחד מהם בענין גדולו ועוללותו אך הוא נעדר מקטנות ועוללותו מלאו מולל ויחזק : ומה שנראה עליו מוצץ ממה שהולא קרוב מהם רע לומר דומם להלכלוכים וסמיטטים שנתון האדם אם אינו נוחזן זמן רב מפארתו וסניטס והדומם משא"כ נבעלי החיים אם על פי שאינם רוחיים : כשיחסר כח הדבור ל"ל כשכל שזואה כח הדבור ואם אין לו כח כסכל : למאורע שאירע במדורו לפני שקדם לו נמוחו ולכן הוא חכר דעם וזה הוא נעום ונעטם כדך משמוטיים וזה הוא גרוע מבסכסמי כי בסכסמי אין שכל אף ליתכ עושה משעש משנוע סמיטטיים הוא משמחים את עצמו ומשחית את עצמו משא"כ נע"ח שמסרין טוחסם ויכולין לעשות מהנלות להביא מונוטם כמו שהראש שקררי עכסם אז דעם כדומים ויכולם את עכסם מהסטים מביא לא יחלו לעשות כמותם כורא נסן : רישו מי שיפקד שכלו מי שחכר כסכל גלא יכול לעשות עוה דעם : ורישו לדבר שימלא מחסרו עסוף רש ומכר לזאתן כדמים שפא"ס לך למלאות הכרונו כמו מונוטתו ונדדו ומכלום הוא רש ומכר עסם : ושבראהו כמו שבראהו רע לומר שגרה את האדם כמו שגרה לטין שגראו מן החסרון בעצמו כלומר מן האין והאסם

טוב הלבנות

וכמה כזה : וזמי שממייבין לו גרוע מכל נמצא נתן גוף מין האדם גרוע וחלש מכל מיני בעלי חיים כדמפתם ואיזיל : על ההקשה על הדמיון : בהקשתו דמיוס : גדולו ועוללותו כלומר גבדוע שהוא קצר הקומה דק וחלש גם עולו (כלומר מוכן) להתפעל מכל צער ואינם יכולים לסבלו וכמו עולתיו לקבל עומתם שגנזמן ח"ל : ולנשא את עצמם לגדל את עצמם נעוה מ' שה כמו עשיתי משמוע (ישעים כ"ח) : שישחית עצמו בשחיתות לשמח גווע כולו זה מקצת אכריו : ובתמותות מנכין התפעל שיתפעל להמים עצמו כמו וטעם כליו ממתה לחריו (פ"ח ד) וכל זה מתמה הדמיוס העלמיים במורו ממה שהיה לפניו בעת בריאותו מן היגון והאמחה מה שלא יקרה כן לבעלי חיים שאינם מדברים : מכמותה מלגטוס כמותו : ורישו לדבר שימלא מחסרו ר"ל ועינאו להביא הדברים האכרין מלאות הכרונו כי ערום יא' מתכן לאו והכרנה לך כדי שיתקיים ס' חיו : ושבראהו וכמו שבראהו מן החסרון בעצמו עוף

פת לחם

יודות ומצרי פסיו תלקו ומגורו תכור אכריו זה כזה : מצב פאיקוס מטווח ועלם בכל מעלות ומדות ודך שילוח נלמר סה לו מכותו ימי ולמכותו הכל אחד מכל ל' : גרוע הוא היסן ספוד ותלות הוא סך כעלם עוף שחכר כוח כסך עסם אך ח"ח לומר על אמתם שהוא חכר סכרי האדם יז לו ג"כ כל מעלות כסח כל יסין לומר עליה ספוד חלום לפי שאינם אלו כמיועל עד שישאלם כנחיתתו ויחסי לו לקטן עצמו וכן : נעלה כוונו ונשא נשמתו ומרוסם מהסגמו : בהרגשה כסכסמי החושים : חכר מנחיש ומלות כמות : ועוללותו לטון עוללם סהלו להם : חקים מסבו כגשון כולו אח"כ יבאר כימי הלחה כסס יכילם לנגול הצער דסינו קור וחוס רענן ודוסימן והנשא את עצמם כגשון החקים סה ונשא את עצמו ולכן אינם מנחישים אבותם ניי : הרחיצה במים והנקיות שפאר דברים כמו לכרוך עער והנח במקום : שאר מנופיו כמו זואה חלף וסאון : כדורלות תחבולותיו אך תחבולותיו נכריו מלטיים מחד סכרי כשיחכר אלו כח הדכרי הוא סכלם סלחמה הוא מניו בני זה אדם אלאים טע שירע נמוחו ר"ל יחכר סכלם סה ייסי נעום ומתם : עוה לטון נלכול ויפוקס כמו נעום לב יסם לב (מטלי מר) ונתעם כמו עסם נכני כר מדרך סיפסר סלחמה סס סמי חלוקת מנופיהם הלחה שאין דעסם מיתעבם ככל מעונופיהם ומסטים טלם עושה דעם כמתון סס עושים כעמות או יסי כוונם נתעם על מה שלגטמיים ויחכר דעסם יור עסקי שאלו קרין (איין בילדונג) וכוונם נעום לב נלגול וקרין מהסנופיהם כמו נודלעל : כשיחיות לטון כסחמה כמו נלכד כשיחיותם (איסס ד) שיתפל בעלמו כדומים רעם ולסעטיים ימים את עצמו חס ואומנו כשחיתות ונפעמוסם : בדרכי שובתם כמו עטיים קטים למוטנן ומשכסם נלאה סהלין עקוסם גודו וכמו חקידס

שַׁעַר עֲבוּדַת הָאֱלֹהִים

ותוא רש וצריך אל מה שיש בו תקנתו ולא יגיע אליו כי אם ביגיעת נפשו ופחמלת הבורא עליו כדי שיכיר את עצמו וכחן בכל עניניו וידיכ בעבודת האל עכ"פ ויקבל על זה נמול העוה"ב אשר לו נברא כמו שהקדמנו מן הדברים בשער השני מן הספר הזה כמה האדם חייב לו ית' מן העבודה והיראה והשבה וההודאה והתמדת התלולה עם ברוך היוב כל אשר הקדמנו מן שבת ב"א והודאתם קצתם לקצתם . ואם יש איש סכל שחולק בחיוב כל זה לבורא יתברך על האדם כשהוא מברין וכתבונן בענין הזה ומודה באמת על עצמו הלא יעור הישן ויקץ המתעלם ויכחין הכסיל וישכיל המשכיל ברוך היוב קבלת עבודת האלהים עם ברוך הראיות ופרסום העדים ואמתת המופתים וכמ"ש הנביא ע"ה למי שהתעלם מעיין בקבלת עבודת האלהים ית' (דברים לז) הלא' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם . א"כ כבר נתברר חיוב קבלת עבודת האלהים על בני אדם מצד התמדת טובותיו עליו . וצריך שנבאר מענין השער הזה עשרה ענינים . אחד מהם ההערה על העבודה וחלקיה . והשני בצורך הסביא אל כל הלך מהלקיה . והשלישי בנדר העבודה וחלקיה ומעלותיה . והרביעי בצורת ההערה התוריה וחלקיה ומעלות אנשים בדיעת ספר- התורה והבנת ענינו . והחמישי בצורת ההערה השכלית ולהורות עליה על דרך השאלה והתשובה . והשישי במיני חיובי העבודה כפי מיני הטובות ומחלקותיהם . והשביעי בבאור הפחות מה שחייב בו מי שמטיבין לו בטובה מן הטובות למטיב בה . והשמיני במחלוקת החכמים בהכרח ובצדק והדעת הקרובה אל האמת מן הדעות בזה . והתשיעי בספור סוד יצירת המין האנושי בעולם הזה בדרך קצרה . והעשירי בספור דרך השמוש בכל מדה ממדותינו במקומה :

טרפא לנפש

לש אס כן תמלט נדילתו הכד ומונת סלל יתמך : והוא רש כף אף לאחר שיא לאחר בעולם מרין לכל דבר ויכול עמוד ויקק מסכל עד שיגיע וישרה בונת אלו לקחתו : וזה סובלת הבורא עליו כיו שכל מה שטופט הכס ויתברך עם האדם הוא סכל לזכותו והמלחו עליו מן מה שגורל חכר מכל וזון מה שמוכרח למלל וימנע על כל דבר לזכרו ולהניח טרף : כדי שיכיר א"ע שדע שסוף נעלמו אין ראוי לשום דבר : ויביחין כל עניניו בכל מה שטופט ספי' עמו מקין ועד גזול ויכלל נגמון בו סכר האל ית' : וידיכ בעבודת האל על כל פנים מלאך שיועד ויתברך אללו שסכל כאבר לכל מלאך כסא ויתברך ואין לאדם שום מחשבות לגמול שום דבר כלי רגון כפי' אס כן יוכיח בטעות חזק נס' ויתברך טין שטטיו עמו או שדע עמו כפי' כל אהות כי סכר וזמנת כמו שיתבאר לקמן נשטר כנסתון כדקדמה סתמטיית ע"פ : אשר לו נברא כי לך נברא האדם שידעק בעבודת האל ויתברך ויקבל סכרו מהשם טעוסי' : [ס"ה אשר לו נברא קאף על וידעק בעבודת האל] : כמה האדם חייב לו ויתברך קאף אלולת האדם ויתבאר לאדם כל הטובות הנברא ויתברך ועונותיו לאדם וחסרונו האדם מכל וסוא ויתברך טוב ומטיב לכל אס כן כמס כאלס חייב לו ויתברך כף מלךר לוה סכרי זה אדם היחידי בהדות זה לום כעד מונות מסקבל מהם ואחריש שית' להם כנאה מה כלי' : עם ברוך הראיות כו' ריל מלמד מה שסכלס מטיב כל זה יש לנו טוד רלסו נכירס מה שראינו עניניו ויגילת מהנים ומאופות ומפוסים ופרסום טעדים כי כל כסם רלו עניניס אה קוללות ואת כלטודים ואת ככר עבן וסמן וסכליו וזכר כמפוסים בדידוסיס וכמפוסים : וכמ"ש הנביא כו' הלה' רגמלו זאת ויך נגמלו לסי כעד כל עונותיו ככטיב עמכם ויפסל ויקרר סלל סוא לניך קין סוא סכר ויכוונך וכס כעונות סכוללות על נט אדם שגראס מליון לום ומיון לעיל כדקדמה סס פירשתי ספוק זה זלחר כין זכר כעונות סמיומדות לנו וכרליות סכריות והנליות אמר זכור ימוה עולם וגו' כי חלק סי' עמו וגו' יתאלסו כלרין מדכר וגו' וכל סענין סקבלת סהורה וסעונות ספי' עמנו כטרע כמו פירש רסי' סס ע"ג : והשמיני כו' בהכרח ובצדק שראס לעפשים סקלס מוכח כמעשי ונלוק ולפעמים ילאה שזלס יש לו כמחיס א"כ ככל סולך עיסי דק ומשפט מס שיגמל וימנע : סוד יצירת המין האנושי למס נברא כאלס טעוסי' :

שוב הלבבון טוב הלבבון

גם זה סברא אה האדם חסר מכל עני ורש . הוא ג"כ ממלאת הנורא עליו כדי שיבחן עמינו וילאח חכנו . שאין לו רק לשא עיניו אל אביו שנשמים : על כל פנים כלומר סכלו וכמירסו מסרו לקבל עבודת ה' אחר שיבחון בלבם כדברים האלו : אשר לו נברא ר"ל צבור זה

ידעס מועדים גס טור וסוסי כו' : מברין כסקפס רלכונס ומשנעון חל"כ כדכר ממוך דכר : הראיות כלכותוס מן ססכל ופרכוס טעדים מן כהכוכ והמחס כמפוסים תקוע סכלל סמלר כסכל כיוך לומר חקוע כסוא יעד חקוע מעלמו ועל סככרס סכיא לקוחס כמנחן מן כמפוסים שיך לומר טעוע כליגין טעוע כמקוס :

נברא אדם להטיב בלחיותו ליום שבעו הריון : ומודה מודיע על האמת ואין סכלו נמשך אחר האלוהי : הלא' רגמלו זאת עם נבל ולא חכם כלומר סלה' פגמל עליכס עונות הרבה מאלו והלילו כעונת בני אדם קהס לקהס ית חיוב הודאה עליכס אע"פ שטובותיו ליום סלמות וסול עושה להנלח עמנו וכן אין הוא כף עגלה וסגנן כערכך . וקו' כן כט ק"ל לאל ית' עם נבל שטעין כאלה רגכליס פירשתי מודיע על הטובות . ולא חכם להנחן כטובותיו יתברך : ההערה התוריה מה שכמוה מעוררס ומוט : ההורות מה שחייב בו ית' ר"ל היורג מעטה ופחותה כעבודת האל שרל אדם יולא ידי כעונת כעונת ממנה : בהכרח ובצדק אס מעשי בני אדם מוכרחים לו חלסי כמחיותו ונלדקו : דרך היטובי בכל מדה ממדותינו ר"ל ממוס כמנוונס וסכונות שזלס ליזה מקוס שיפסמס מלחמ סמס :

שער עבודת האלהים

פרק א אמר המחבר אך הצורך אל ההערה על עבודת ה' והלקיחה הוא מפני שהאדם חייב בעבודת ה' יתברך מדרך השכל וההכרה ויש בין עת הראות המוכות על האדם ובין עת שישכיל ויכיר מה שהוא חייב עליהם מן העבודה וזמן ארוך. היתה הערת האדם על מה שחייב בו מן המעשים ואמונת הלבבות אשר בהם תשלם לו העבודה לאל ית' חובה כדי שלא ישאר בלי דת עד שינמור שכלו וההערה על שני ענינים אחד מהם תקוע בשכל נמוע בהכרת האדם נוצר עליו בשרש בריאתו ותולדתו והשני קנוי בדרך השמע והיא התורה אשר יגיענה הנביא אל בני יזרם להורותם דרך העבודה אשר הם חייבין בו לכורא יתברך :

פרק ב אך הצורך המביא אל כל חלק מחלקי ההערה הוא מפני שההערה התקועה בשכל נחלשת מנ' פנים התחייבנו להזקק בהערה התוריה והאחד מהנ' פנים הוא מפני שנכרא האדם מדברים שונים זה מזה וטבעים כתנכרים זה על זה ומעצמים זה הפך זה והם נפשו וגופו ונשע הכורא יתברך בנפשו מדות וכחות יכסוף בהם לדברים כאשר יתנהג כם האדם יגדל בהם גופו ויתחזק על ישוב העולם הזה וישאר המין האנושי על ענינו ואם יפסדו אישיו והמדה הזאת היא התאוה להנאות הגופיות והיא כוללת כל מיני הנזף והרכיב הכורא יתעלה בנפש האדם עוד מדות

מרמא לנפש

פרק א אמר המחבר אך הצורך אל ההערה על עבודת ה' לידע ולהודיע למס סוצך סאדס לזס לטעיר אזבו טענד חס ה' והלקיחה ועל כמות מלקיח התחזק פנודס ה' : ספני שהאדם כו' סכדי חין סקס סהלדס מחוייב לעבוד אל ס' כי סכלל מחוייב ז' כמו ספסלר נטוסס : ויש בין עת כו' רק טס זמן ארוך בין עת סקמלל סטובוס ספוז ספוז גדל אלסיס חס סלדס ולא חינו יודע לתפודלס עליוס עד עת טיבולו יודע מה סכזוס חייב עליוס ובין כן וכן ילך טיבורוס לנו : היתה הערת האדם כו' רצובה ולכן סוף סוף ורצוי לטורות לו חס סודך אסר ילך בו וחס סהטסס אסר יטכס לטעיר אזבו ולטעמרו על סלמוס סלמיוס סקססונו כדי סלל ילך כלל דס וכלל מעביס טוסיס ז' זמן רב וספכר טכססך ק' ויכוס סכוס סכסר ומלח סוככ קחי דלסלין לטור סוכס חוכס על סהטכיל לטורר חס טליוס סכטילס עדיין כדי סלל וסלר כלל דס זמן רב עד שטיכיל נעלמו : וההערה על שני ענינים עתה כזו מנרס חלקי סהטסס : אחד כזס תקוע בשכל כו' כן סוף טעכע כל אדם סלל כמו טעוד ויכיר בין טוב לרע כן רצוי להכיע למי סטטיב עמו : והשני קנוי בדרך השמע כו' ויש עוד כסכס אל סלדס מה סעמט ולמד מהלויס דכיונו מה סעמטנו מסיס רכינו עייס דלדו סנילויס לויס נענדו חס ס' : אשר יגיענה אסר יגיע אזוס סנילוי ר"ל סהודס אל כיו :

פרק ב אך הצורך כו' זה מזה נשע ונפשו וזו רוחו וזה נשמו וסס רויסס להנכיר ז' על ז' ועלס על ז' סכך ז' : [תנתי ומעצמים ויז' מתעלמיס סי' ססס מתעלמיס דכדריס סכויס חס סנירכל' ויז' וכו'] : ונשע הכורא יתברך בנפשו כו' כנר כסכ סכסס' סכססונו סריקו סחלקי סכסס חף סכססס היא אחי י' כס כסכ כחות וסס חמסס . כון וכזו סלומח . וסכרניס וסכדמס ומסעודרו וסככלי . וסכלל סוף סעיוקר וזכר סכחות סללס נשע כס כצורל יחי כדי לטכניז חס כנוף דל"כ לא יכוס לגוף קיוס וסממס נעולס . ויכויס סכרניס עס ז' וסס יתנהג סלדס ככל כחמויו ולא יתעמס סככלל ככל לטולס ואלס חס' נס כלל דעת נשע לא טוב : וישאר המין האנושי על ענינו כדי שיעלר מן סלדס על כדלמס דלל חל על כס סכחוס ויפסיד ויחננו על כלדס מן סעולס : ואם יפסדו אישיו לפ"ס חס יפסדו רי"ל סכרניס מכל חין סלחניו כיוסי רק ז' מן ז' וסס וזל' ר"ל י' קיוס ויטוב סעולס כוס מן סרס לסס כס כחלוחות וסכוכף לסכחות סטופיות חלל אל לא סיס לסס ככס סוס לא יפסד ולא יכנס כו' ולא יסלר חסילו המין סלחניו כללל וכו' סכל נטכדיס . כרי' : דרכיב הכורא בנפש האדם מדות כו'

פת לרש

פרק א נוצר עליו כמו נוצר עמו : בשרש בריאתו היא טיזרס נטנו ותולדתו היא כלידס :

פרק ב שגגה זה מזה כזו נשע חס רוחי : כובגריים הם על ז' טענע כנוף נטחי חלר כנשמינו ונשע סודס מושך חלר כרומיות וכל אחד מתגבר על חברו וכוונס לכנוס אזוס ומעצמים סחך חלריו מוטע ככל לחד ז' זמק לטעוס חנירו : ומרעצמים שש סחוקק לחסודות סכסמיוה סכסמיוה ככס ז' חס סחוקק לטחוק ורוחיות ומעטס ככס נעלל עכס מתעלמיס דכדריס סכויס ז' חס אומרו ומפעלמיס ז' סכך ז' : יכנוף בהם לדברים כאשר יתנהג הרי הגדל שיש בו כח סלמוס

פרק א ויש בין עת הראות המוכות על האדם ובין עת שישכיל כזס מעט סמול סלדס סוכוס ה' ונמולו נרליס עליו . חלל דעת סוכול להטכיל סוכוס ה' עליו מדד הקינן חיוי רק לחרר סעמד על המושכלות להבין סכחמס לבחון גדולס הבורל וסוכוהיו עליו וסכלו נעמד עליו חלר לסיכך היו המעשים סכוויס ולחנות סלככות חוכס מדד האורח :

פרק ב אל כל חלק מחלקי ההערה ר"ל התורה והשכל . וחלס די כהערה סככלי לנדיס : ומעצמים זה הפך זה מלס כנוף ועלס סעמס : יכסוף יסוק : ויתחזק על ישוב העולם הזה ר"ל לנטות ולנשוע ככל מיני מעשים ומלחכות חלר מעשי ידיו חס מניס חלר . וחל"ס סיס כזס מן סקסוס סמכריח עמנו על עולס סעטי סעל ודי לו יפסריח עמנו על מעיסי סכיוליס להחקייס רב עד חך קיוס חיוי . חך רק סוף מדד סככע חלר כסע הבורל כלב כז' חלרס המועיל לקיוס המין החמוסי סל"כ סיס העולס חרב : ואם יפסדו אישיו ר"ל חל"ס סהלויסיס ר"ל דכייס סכרי כז' חלרס מתיס ז' חלר ז' עכ"ל העולס מיוצב ומחוקק ומלל כל סוב . וכמעטע דהלוי גכרל סענע סכזו אחד סכססכ סענע סכסיב להשואל חלרו מה יך להכריח עמך כניסעו וזכו חינו מולח פירות עד חלר נעמיס עניו וככר זקנ . ואמר חנו עולס מלל מלחתי כן סלחיר סוף חלרי : כל מיני חיו הגדל ר' מניי נעמיס סעלמיס

שער עבודת האלהים

נר מצוה ותורה אור ונאמר (קס"ג) וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך. והשלישי כי התאווה משתמשים בה תדיר במזון הנוף ולא תרפה מהעבודה לילה ויום והשכל אין משתמשים בו אלא במה שהוא ספיק לתאווה. ומן הידוע שהכלים שמשתמשים בהם תמיד על דרך המבט מוסיף תקונם ומתחזקים מעשיהם. וכאשר ימעט שמושם יפסדו ויחלשו מעשיהם והדין נותן שתחזק התאווה מפני שמשתמשים בה תדיר ויחלש השכל מפני מעוט השמוש בו והנהגתו על מה שהוטבע עליו והצריך הרוחק למציאות ענין שאין משתמשים באמתתו מאברי האדם ותאותו הבהמיות מאומה. אבל משתמשים בה בשכל הניצל מגובר התאווה עליו היא התורה אשר בהשתמש השכל בה יהזיק ויזדיר וידחה מעל האדם הסכלות הגוברת על נפשו המונעת אותו מראות הדברים על אמתתם ומהניחם על מכוניהם כמ"ש (תהלים י"ג) תורת ה' תמימה משיבת נפש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי פקודי ה' ישירים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים. והתחייבה מאשר וכרנו הערת האדם בדרך התורה הכוללת המצוה השכלית והשמעיות לעלות בהם אל העבודה אשר האדם חייב בה מדרך הראיה השכלית אשר היא תכלית הענין המכוון בו בבריאת המין האנושי בעולם הזה:

פרק ג אך נדר העבודה ובאור הלכיה ומעלות כל חלק מחלקיה הוא שנדר העבודה מרפא לנפש

לדום ואז יוכל להשתמש בשכל מלא יסיה עם מלאות עיניו: והשלישי כי התאווה כו' ולא תרפה לא תסמוק ענדמה מלשפתם תמיד כנגלות הנוסות: והשכל אין משתמשים בו אלא במה שהוא ספיק לתאווה לכל לומר מס ספוק כנגד ספוקם וספוק כלומר שאין משתמשין בשכל רק בלמוד הכורה וספוק כנגד דברים שסס כנגד ספוקם ודברים סללס כולל כנגד ספוקם נגד מה שמשתמשין בתלום תמיד: ספיק מלשון מולא כמו ויקר רעון מה': ומן הידוע שהכלים כו' על דרך סקנע כולל מועטים הסועלים על דרך סקנע: מוסיק תקונם כשמשמש בהם תדיר לכל לא הכלים כשמשמש בהם מלכתם כי סקדונם ותקונם כשמשמשין בו סרסס וסו שאלמדו כנגד נעסס קנע עכ"ל פ"ס. לכן יצוי האדם שימלא דבר סרסס לעור לסכל שאין משתמשין בדבר סכסס רק כשכל ספוקל מגובר ספוקות וסיה ספוקס כסודס ס"ס ספוק מעל ספוקים: אשר היא תכלית הענין המכוון בו סכסס כעסס חותס כ' וגו' ועיין לעיל מה שכתבתי סרסס וס ספוק מעל ספוקים: אשר היא תכלית הענין המכוון בו כי סממנל נלכ כסו וספיק מכל סעבודת ס"ס כדו סלכסס ולכרלס אורו וסנדר לקיים סויוס כ' לנגדי תמיד כמו שכתבתי בעשר פרק ג אך גדר העבודה (פ') עורס סעבודת ס"ס ס"ס סעבודת סכססס שאין כס יצק כמ"ס גרוס שער סיהוד פ"ס: ובביאור הלכיה נלכר כל חלק מחלקי סעבודה סכוכ: ומעלות כו' כי כל חלק על סמלס כמו סימנל: הוא

פת לתלם

סלכסס קכ"ז בו סולך וכו' וסוסינו כעס"ג: במה שרוא סכוכסס לתאווה יצוי לנגוס כמס סכוס ספיק לתלום בלומר ע"ס סכלל סכוס מולא לתועל סדכר סכוס מחלום וכן כוס דכוס סמנוסן: סכוכסס תכונתו תיקון סכלו וע"ס כן מחזקיס מעסיסס סיעטסו כסס עור וכן ככסן יסכדו סכליס וסלסו מעסיסס סיעטסו על דיס: והנהגתו על כו' שאף כשמשתמש בו כמה סכוס ספיק כ"ל אין או סללו ספוקס סכוסס כסלוח לו ככסנו סכוס רוחס ומסנעסו לסקסססס כן דכרסס רוחסס ולל גסמיס: והצריך הרוחק יסרס סדוקס סלכר לסיוס מלל עניו כו' וסיה סכוסס סכרין סכ"ס סכרין: שאין ספוקס סכוכסס באמרתו כשמשמש סלכסס שבו סכוכסס כלל ס"ס סכוכסס כככסס כ"ס חורס גס לכרסס גסמיס וסכוכסס ירוחס קרוס: ירוח מהלססו: ויוך יסיה כן לסכסססו בו כסועל עוכ וככר לכ: וסידור עד סור מרס סוכסס סכין מוסול רע: סררות הדברים על אמנתם כלמלות סכין וסכוכסס על מכווסס כלמלות סכססס כועל: משיבת נפש מנסוכסס וסכולס: תורת ה' כו' סרס ארכסס דכרסס עד ארכסס דכרסס סוכר למעלס ספוכסס נעס כוס נגד מס סלמר למעלס ירוח מחלבתו כן לשון משיב נעס ורכ ע"ס ולמדו מחסמס פסי כוס נגד מס סלמר למעלס ויין סכסכל יסיה כן פ"ס סכוסס משרי ספוקסס וכלמדו ספוקסס לכ כיון על מס סלמר למעלס וסכוכסס כשמשמש סיה סכססס סכסס סכססס לחן כידוע וסו נקדס וסכר כעכר כע"ל וסכססססס יסכרו כוכר כקיקו וכלמדו מלכרסס עיטס כוס נגד מס סלמר יודסס מעל סלכסס סכססס סכ"ס סכססל ככוכן סולך ולכן סורון כעורון סכססס סוכוכ כמו סלמר סכועסס אורו מלרוא דכרססס על סלכססס:

טוב הלבנון

לרגלי דברך ואור לנתיבותי סכוסס מלכרסס ככר כעס"ג חזס לךך יסנה כעבודתו. ולסו"כ"ס יחל ככור לכרועת נחוכ לסממו לילך ככור פסי מלך: לא תרפה מהעבודה לילה ויום כ"ל סלמסו סהוס סלכסס וסססס וסססס: אינה עזרס סעולתה מיוס עד לילך: במה שרוא ספיק לתאווה מה סהוס מולא ממט מלום ספוקססס סכוכסס סכסכל וסלכרסס סס דכרססס מחנגדיס ומסיק מלשון וססן רעון מה' (מל"ג ח'): ע"ד סככע סוכססן תיקונם וסכוכסס ירוחן ספוק סכססס סכסס תמיד סס מחזקיס וכככסס עמססס סס מלססי כרוע לחכמי סככע. פ"ס יסוי עסי סלכסס ספוקסס זמן סולך מלסס חוס סלרססס וכן סלר סוכיס. ולף יודיס וסכנגלס סס יעומו ספעלסס ילמלו מלך: והנהגתו על מה שרופכע עליו. כ"ל כשמשמש להסנג עיין סכלל לסכססס בו כענין סככע כו': והצריך הרוחק לעמוד לפיק הלכרסס סככסס: מלמל ענין סממיס מלכרסס לעל סלל וסל סכוכסס: ויוך וסודור יסיה כן ומלכר ע"ס סלכרסס סכסס וע"ד סלמר כככוכ סס כסס סככרל וסל לל פסיס סלכל ומלססס יככר וסכרון סככוכ סככס (קסל"ג) כ"ל כמו סככרל סס אין משתמשין בו ומחדידיס פיו וסל כסס ל"ס חד ומעלה מלכרסס כן לךך סככסס:

כניעת מי ששמידין לו למטיב צמובה שינמלהו על טובתו כפי יכלתו. והכניעה נחלקת לשני חלקים. האחד כניעת רעות ויחול בהכרח וחוקה. והשני כניעת חובה ודין לגדל וליוסם למי שנכנעין לו. אך החלק הראשון הוא הכניעה לאל שתהיה מצד ההערה הקנייה אשר זכרנו שחיובה מדרך הנמול העונש בעוה"ז ובעוה"ב. אבל החלק השני הוא הכניעה אשר תהיה מצד ההערה התקועה בשכל והנוצרת במבע האדם בהקשר נפשו עם נופו ושתי הכניעות משוכחות מביאות אל דרך ההצלה בעולם המנוחה אלא שאחת מהנה נומרת לחברתה ומעלה שעולים ממנה אליה והיא הערת התורה והכניעה שתהיה מחמת הערת השכל ודרך הראיה קרובה אל האלהים ורצויה יותר לשבעה פנים: אחר מהם שהעבודה שתהיה מהערת התורה אפשר שיהיה האדם מכוין בה לש"ש ואפשר שתהיה כונתו לחנופה ולשבח ב"א וכבודם בעבודה כי שרשה סוסר על התחלת והרהות אך העבודה שהיא מצד הערת השכל לא תהיה כי אם מיוחדת לש"ש לא יתערב בה שום חונף ולא זיוף מצד שיתפאר בה כי אינה מיוסדת על תחלת ועל הרהות אך היא מצד החכמה והידיעה במה שהנברא חייב לבורא מן העבודה:

מַרְפָּא לְנִפְשָׁא

ומגדל שגדל העבודה הוא כניעת מי שמטיבין לו שיהיה נכונ מן המקבל כיוצא: למטיב במובה למו שפטיב עמו טופס וכמה וכמה לו כלומר כמה ירלא לו הכניעה: שיגמלהו על טובתו כ' כל מה שניכולו לגמלו: והכניעה היא על שני חלקים הם שני חלקי העבודה שזכר: האחד כניעת רעות ל' אימס ופחד כמו אל תתחזי ואל תתכו כלומר מתחמת ירלא ופנים: ויחול שהוא מחל ומתפס לשכר טוב: בהכרח וחוקה שסוף מוכרת להכניע: והשני כניעת חובה ודין גמול חיוב והדין טוחן שראו וכןן להכניע לזה המטיב יאף בני מורא ופחד: ההערה הקנייה הוא הפוסר כמג'ל' ס'א: מדרך גמול רעונש על כל הפוסר כנייה על יסוד זה שמעיס לרעיס וטוחן שזכר טוב למקיימם: בהקשר נפשו עם גופו עבוד שפשו קפוסו צנף האדם היכול מלמנו שראו להכניע למטיב כני'ל: אלא שאחת חובה היא הערת הפוסר כמו שמטיב: גורמת לעולם אל הערת השכל כמו שיתבאר:

אחד מהם שהעבודה כ' ואפשר שיהיה כ' ואפשר שיהיה כונתו לחנופה כ' ר'ל לא נדאוי שיעוד לעולם לחנופה רק שגמולא על ע' כרוב הסובדים אה י' מתחמת הערת הפוסר ל' כ' כיוונם לחנופה ולשכלן של בני אדם מלאך שורש סהורס מיוסד על תחולת כמה שכתוב כמה פעמים וזהו א' שמעו ותחיו שכל ארצים וגו' וכיבוש א'ם בחקוטי וגו' וכמה קללות ועונשים א'ם לא ישמעו וס' סכל דברים שייכנסו לגוף וכל עוד שלבו איננו שלם עם ס' אלהיו ולפסוד מתחמת מלמנו ונדלנו ויגוד רק מתחמת מלמוד כתיבה ל'כ' הוא עובד לפעמים לחנופה ולשבח כ'א' ג'כ' באשר שטיק כוונתו הוא לתועלת עצמו ויחפשו ב'כ' מ' לי חועלת מהס' או מניי אדם מלאך שכלכבוד עצמו הוא דורש אבל א'ם כ' הלאס עובד ס' מ' סכלנו מה שהנברא חייב לעבוד יתבדל א'כ' כדואי א'ינו עובד מתחמת שום שבת ופסר מרבו אבל כ'טעם בלחמ' נפש מיוסד הפוסר על יסוד שזכר ועונש הוא מלאך א'וסם למינו כשנשע מלמנו ש'ם לתורס יותר על השכל כמו שיתבאר: כ'צד שיתפאר בה שיתפאר האדם בעבודתו כי אינה כ':

טוב הלבנות

פת לרם

פרק ג כניעת מי ששמידין בו' בני שמטיבין לו כלומר המקבל הטובה ירלא הכניעה לעיבו לו וכמה ירלא לו הכניעה כמה שהוא גומל לו טובה כפי יכלתו: כניעת רעות לשון ירלא מן הטובה ויחול הוא הפסד שכול מיתל לקבל גמול טוב על ירלאו: בהכרח וחוקה עד כרות א'מס סכרה שיראם הטוב מכתיו כשבע להקירא ונצי' סיחול לגמול א'מר ל'כ'ן חוקס ששוקת שכר מתחוק עליו כשבע: גורמת לחברתה שניי כניעת היכר נפשו מודכרת ואל יפיע עליו אור השכל ול'י ש'ס דברי גורל ל'כ'ר סוס לו או ק'טן ממנו א'מס שכלל כניעה היראם הוא מעלס שעולוס ממנה אל כניעת השכל ו'א'כ' כניעת השכל הוא לתועלת: שרשה באשר על כ' ואחר שכל כניעת על חשוקת השכר ויוכח עצמו וכתיב ל'כ'ר מ'ן ל'כ'ר מ'ן א'כ' כניעת כ'כ'ר כ'כ'ר על א'וסת הפעם והפעם כמלת מיוסד כ'כ'ר על מי שגועטו להסגל ולהתחבב כלכות בני אדם ושכח הוא כדבור כ'כ'ר כ'כ'ר על א'וס מדרגים על ע'ס זה ומשפיעם שפשו וכבוד כ'כ'ר כ'כ'ר על קבלת הפעם שיתקלו לו כבוד כפועל למטיב דכ'רים האלס גורמים וס' ל'וס: תחכמה מתוכת כנייעס למטיב על התחולת והרהות מוסר על התחולת והרהות ר'ל שפוסר הכניעה היא מיוסדת על ירלא הטוב ותקום השכר מהאל י' ל'פיק א'פסד שיתחבב ב'רלחו ותקום שכרו ירלא האדם ותקום שכרו כפי ההכנל

פרק ג רעות פחד וטורח. מ'ל' אל תתחזי ואל תכרו (ישעיה מד): ויחול תחולת השכר: בהכרח וחוקה ר'ל' שזאת הכניעה בזה מצד מורא התקיה ר'ל' דבר המיועד לבח שהוא השכר והעונש שהוא א'כ'כ' ע'ל שנייה לו תמורת השכר עונש. ודברים אלו כמדיעיס א'וחו כשכרת המזכיקת משכרונן ההפ' שהוא בין קבול השכר או תמורתו העונש: בהקשר נפשו מתחמת ששנשע קפורה אל הגוף השכל א'כ'ר כשנשע גורם הכניעה לגוף: שאחת מהנה גורמת לחברתה ר'ל' הכניעה שהיא מ'ל' ירלא העונש ותקום הגמול הכניעה מ'ל' הכניעה. גורמת להכניעה הבאה מ'ל' השכל. כי ככרם שיהא האדם ישר בעיניו שכלו לא היה יכול לעמוד בפני תחולתו המתגברים על השכל מ'ל' קצת האדם וכמה שזכר לפי זה. ורק אחר שהכניעה תחולתו מ'ל' הכניעה גורם לו שיעלה להכניעה שהוא מ'ל' השכל והיא ככולס אליה: והכניעה וכו' ר'ל' אשפ'י ש'ם ש'מ'ל' הכניעה היא קדמה אליה בזמן ובטבע. עכ"ל הכניעה הזו היא יותר רצויה בפני האל: כי שרשה מוסר על התחולת והרהות מהאל י' ל'פיק א'פסד שיתחבב ב'רלחו ותקום שכרו ירלא האדם ותקום שכרו כפי ההכנל

שער עבודת האלהים

והשני כי עבודה שהיא מהערת התורה - לא תהיה אלא אתר היחול בגמול והרהות בעונש ואשר תהיה מהערת השכל לא תהיה כי אם לנדיבות הנפש וריצונה להשתדל בכל יכלתה כעבודת אלהים לשמו אתר ידיעה והכנה כי הנפש לא תתנדב במה שיש לה אלא אתר שיתברר לה שהתמורה עורפת עליו והוא רצות האל אותה: והשלישי כי העבודה שהיא מן התורה בלבד יהיה הנראה ממנה על האברים מן המעשים הטובים יותר ממה שהוא צפון בלב מעבודת האלהים והעבודה שתהיה מן השכל הצפון בלב כפלים יותר ממה שנראה ממנה על האברים והם חובות הלכות: והרביעי כי העבודה שהיא מן התורה כמבוא אל העבודה אשר היא מן השכל והיא כנרניר הזרוע והתורה לה כעבודה לארמה וחרישתה ונקיתה והעזר שהוא מן האלהים כמטרי המשקה אותה ומה שהיא ממציאה ומצמתת במה שיתקיים

מפרא לנפש

והשני כי העבודה כי לא תהיה אלא אתר היחול בו ר"ל אם לא למד תורה ושכר ועונש שנה לא תיספד האדם מתעורר מעומד לעבוד ולעשות המצוות כהכוחות כחומר רק אתר שיתמל בגמול וירא מעונש ואחר שנתעורר בתורה אינו עובד עימא לקבל פנים כמו שאמר בפנים והוא הספסוף שבין כראשון לשני כששני הוא כמדרגה ובמעלה ויחזר מהראשונה אבל אם עובד את ה' מתחת ספרת שכל אינו נרדף שיעורכו שכר וטעונו רק הוא מתעורר מעומד ומילוונו לשמחלה בכל יכלתו כעבודתו בסמלכות גדול: והוא אתר ידיעה ר"ל שידע את ה' וגדולתו ורוממותו: והבנה והפ' גם שהוא מנין ומסדר למי רחוק לעבוד וזו האדם חסר מכל וחסר ויתברך מושל בכל ופאר המעוררות לעבוד ה' ויתברך מכל וחסר כשער פ"ט פ"ג ע"ג, אבל בלא הידע והכנה לא תבא כשם לעולם למדרגה זו ועבוד את ה' בלא הכנה ולפני עוב: כי הנפש לא תתנדב במה שיש לה ר"ל לעבוד עבודה כמותה כזו: רק אתר שיתברר לה שהתמורה עורפת עליו ר"ל שידע שישו תמורת עבודתה והסמליות דבר שהוא ערוף וטוב ולא יתברר אלף פעמים מעבודתה: והוא רצות האל אותה שהיא שדמה שמה שיש שסגולה ויתברך רוחו כה ויאמר אלוהים ככל את מן ירכה כמפ' בסוף ספרותם שהיה רצונו ויראה מרצונו כמות סגולה ויראה ר"ל ע"כ כמות פעמים עיניו הם ויחול עוקר שכל לטוב רצונו ויתברך שאין כוונתו להג' שום פנים רק לעשות רצונו ויתברך. לנצח דבר כזה על בודיו רחמי לפתח דברי רבינו הם כפסוק אשר שער ה' וזיל ואחרי אשר כגענו עד הפתח אשר הוא כונה עבודה סאוהב לדיינו שנתה רצונו שאל יתברך ולהענין כי שער לפני ה' ואחרי כן כי אין פועלת גדולה כלככה כבודו לנפש ולכאכה כבודו וכלל כל בגמול טוב ואין לנו לתקור חזק יסיה גמול טוב על המאסל מלה כוללת שיש גמול טוב לעולם כה על מעשה טוב ועונש על כשעשים כזו עיניו שם כגאדך דברים נמרטים:

והרביעי כי העבודה כי כמבוא אל העבודה בו ששל ידו ליתוד תורה מציא את האדם שיעבוד את ה' ביראה והכנה עשיית ספד עבודה כשכלית והסורה הוא כפחה שבו וכנסים לדיעה שהיא עבודה כשכלית שהוא עובד עימא כמה שאלמנו חכמינו ז"ל חנל על דלותה ורדתה ורדתה לרדת עידי כמו שפרש רבי ע"פ שר שפאצלו כפורם לפתח וסורא לדיעה: והוא כגריד הרצוה ר"ל שער כסוף קתוע ומתכרם כנח רק עירך האדם לעבוד ולמטה כבורה ומצוות ולסוואו מנה אל כשועל כל שערך כגרידו ונקודתו עולה תמחית קון ודרדך מן רצין השכל הטוב לעבודת התורה שיתקבל כדרך שיש דל"כ יתחב שכל דעות עולות ודקות וכמות כמות כמו דעות ספולוסוס וזיוא כמו שפירך כום כפסוק כסווי וסווא יודו כחם כהמשך ע"ג. וזכר ר"ל כספך יבאר כמות פעמים. והמתכר לקמן כשער יודו כהמשך פתח ה' וזה לשונו והאמר כי החכמה כזו ע"ג: והעזר שהוא מן האלהים בו' כי א"פס שהאדם כומר כעוב רצין לערות פולטיס לטווא חמשכו כטובס למעשה וסכל בודי שמים חון מורחה שמים וסווא כפורס שפוא כיד האדם ולא יודר זכ"ל לקמן כמה פעמים: ומה שהיא ממציאה

פת לחם

שבו: אתר היחול בגמול והרהות בעונש ולפיכך הכי הוא כשפה כזוונס ואין פעולתו שלמה וסובר קמיד כשכר יאל ידי רוחנו: לא תתנדב במה שיש לה ר"ל כי אם הכמה חששה הדבר לא מפי העונש והגמול רק כגדנה גרידא. כמו שפאחד שאלד שוין מתנה לנחניו כחכמה סאוהב ארוה לא מפי שירא ממנו או מקוה לשכר כדאי חין זה רק שפנתה רוח אשר לו ממה שהמקבל רוצה כמתנו שקול עליו נד מתנו שמתן לו יודר. כן שפועל האל מההכה זה שהאל רוצה עבודתו היא חמרת עבודתו וזה העזר כומר כמורה זו יודר מתחת עבודתו: יהיה הנראה

כמנה על האברים ר"ל כי המעשים הטובים שהם מלך הסורה. וסיבתם הוא ידלח העונש ומקוה השכר. כה האדם לא יייר לפעו עונש ושכר רק כשמוחו ונבשו כפי אשר לו ההרגש כחייו וכך יהיה כהם עבודתו. משא"כ העובד מן השכל ומחשבה. זה מווייר אלנו כיוחמויו לסיכך כל עבודתו הוא כיוחמויו והכן זה: והם חובות הלבבות ומחלה שכל יסוד האדם עבודהה יודר מעולה ג"כ: כמבוא אל העבודה כפחה ודך אל הטובה: כגרידו הרצוה כל' היחלה התקשע בלב האדם מלך העזר וסועמו היא כנרניר אחד שוערין חסוה. ואלג שפאחד מלך לשדה. והתורה כעבודה לאדמה. והיא החרישה כי היא מלמדת את הלב על איך העמים עושין ועל איזו העמים מקבלים שכר: העזר שהוא מן האלהים כהמתבר מלוחיו הגופיות המתמדיים לתורה. דומה למסר: ומה שהיא ממציאה ומצמתת ר"ל אתר

שער עבודת האלהים

בלבבות מעבודת האלהים לשמו לא ליחול ולא לרהות כמו שהוהירו חז"ל עליו אל תהיו בעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס וכו' ויהי מורא שמים עליכם : והחמישי כי מצות התורה יש תכלית למספרן והן מניעות עד סך ידוע והוא תרי"ג מצות אך מצות השכל כמעט שאין להם תכלית כי בכל יום יוסיף האדם דעת בהן וכל אשר תוסיף הכרתו ויבין טובות האלהים ועוצם יכולתו ומלכותו יוסיף להכניע לו ולהשפל לפניו. ועל כן אתה רואה דוד ע"ה מתחנן אל האלהים להעיר אותו עליהן ולהסיר מסך הסכלות מעל עיניו כמ"ש (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך הורני ה' דרך חקיך וגו' הדריכני בנתיב מצותיך וגו' הם לבי אל עדותיך וגו' ואומר (ס) לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד. ר"ל כל מה שאנו חייבין מעבודתך אל התמדת טובותיך אין קץ לו מפני שאין קץ לאופני מובותיך עלינו. וכבר נאמר על קצת הפרושים שהיו כל ימיהם בתשובה מפני שהיו מחדשים בכל יום תשובה בעבור תוספת הכרתם בגדולת האלהים בכל יום וקצורם במה שהם חייבים לו מן העבודה כשעבר כמ"ש דוד ע"ה (שם יט) יום ליום יביע אמר וגו' ואומר (שם קיט) פלני מים ירדו עיני על לא' מרו תורתך :

והששי כי העבודה שהיא מן התורה היא ביכולת האדם כשהוא מכוין בה ומזדמן אליה איננה נמנעת ממבקשה אך העבודה שהיא מן השכל לא תגמר לאדם אלא בכח גדול ועזר סאת האלהים יתברך כי יכולת האדם קצרה מהשיגה ועל כן אתה רואה דוד ע"ה משיב תמיד התחנה לאל לעזרו עליה באשרי תמימי דרך :

והשביעי כי העבודה כשהיא מן התורה בלבד אין אדם בטוח בעצמו שלא יכשל בה כי כח התאוה אורב לה ומצפה העתות שהוא מתעלם ממנה אבל העבודה שהיא מהערת השכל בטוח הוא מהכשל בה ומחמוא כי הנפש אינה נמשכת אליה אלא לאחר המית תאות הנופות והגברת השכל עליה ושמוש בה כחפצו ורצונו ועל כן היא עבודה מובטחת מהכשל בה ובעלה שמור מן ההטא כמ"ש הכתוב

טרפא לנפש

ומצמחה בו' שיהי סהלתו מכל עמלו מה שיהי חרע כו' כדי שתמנע סוואם טובה מבורכת מן העיני וסבליים מכל הטרוד והטנדוה מס עשותו לשמו ויתקן לנדו לא לשום גמול ועונם אפי' נמלם סהל סעבורס סוואת סיה עיקר סהל : כמאמר אל תהיו כעבדים וכו' יהי מורא שמים עליכם ולא חוס מורא אחרס פירשני לגיול ספקדמס :

והחמישי כי מצות בו' לכל תכלה ראיתי קץ פירשני לגיול ספקדמס : וכבר נאמר בו' ר"ל עשבו טעוהס על מס סקלחו סעטנדוה סבאס סעטנדוה אפי' סלה סחולו רק על מס סלה סוסיוס סעטנדוה לשעבר כרלחי :

והששי כי העבודה בו' לא תגמר לאדם אלא בכח גדול כו' וכי סטיקר מכל סעטנדוה סווא סיהיס סאלד סלס ויהי עג ס' תמיד סעלס וכסמקר סכסכו וקסומו וכל מעשיו מס סעטוה סחילו עיניו גספו וכל לריכו סיהיס סכל נפש ס' יתקן כמ"ש דוד עיסי ס' לגנדי סמיר וסדברי סוס חין סכח סאלדס עד סעטרסו סבורל סיתקן סלסגס סווא אחר סישטרול סאלדס לעשות מס סניכלמו לעשות יסמלדל אפי' לסוסף עליו סכריות וסיות יעורסו סבורל יתקן מס ססוול לעמלס מילכמו כו' ועיין לקמן סכססן סיה כל סדברים סאלס סלר סיוט :

והשביעי כי העבודה מן התורה בלבד כו' ומצפה העתות כו' ר"ל סעח סמיונו לגמד וסיונו סחפלל או סח ססלוה סמסגר עליו ססווא סמסעק סעסר סגוף : אבל העבודה כו' בשוה סווא סלה יסחל : כי הנפש אינה נמשכת אליה ר"ל לעבוד סח אפי' סעטנדוה סכסל סללל אלא ססמס ססלוה וסחר סכסר גבר סכסל על גוף סאלדס ע"ל חין מקום וסל"ל על סמסעגר עליו וסדנסיס ארוסיס וכסג סכסר סכורר נריס סלמגר ג' סווא ססוול סדניס סמסגר סכוטיו וסכוטיו סלדק וכדריך

פת להם

סרסיס ומן סרבות סלכסיס : אין קץ לו ונפי דכרו ויסה סיה סחסיס מנימן סיווב סקלח מנימן : וקיצורם ס' : סוסספת סרסיס ס' קיצורם : יביע מלסון משין סכונע סחין סכליו למימו : סכוון בה סווס סמסעג ליקוס אוחס סכוטיוסו לו וסודמן סליס אפי' סכסמפיס ומס : משיב סמיר לגון ססגס על ססמדר סססס סססס אחר סעס : הערות סווא סכרעלס סלנומו חף סרסיס עסר סס סגן עליו וסילגו ממסכול סיווע דכניו ס"ל אפי' ס"ל אפי' סס סעס יססיס יססיס ממנס וכו' יסרן סח סחלוה לגנדו לסכסלו : סחכשל בה סעטנדוה סלה סעלס סידו סכסליוסס ומססס עעירס : ושסשוו בה סחלוה סכסל סכסלו סלנוו סכסס

מצב הלבנות

סגלס וסלניסס ונס עססס סרי. מעסס סקסיס סעטנדוה סלכו מלד סלססס לא מלד סכסר וסעסס סלכד. סלמו מעסס סעטנדוה סהיס מלד סכסל סרסס על סעטנדוה סמלד סירלס כמו סיעדיף סללמו מן סגריד סרוע : כמו סוהוהירו חז"ל ר"ל סו יבין סלמז סח"ל : אל תהיו סעטנדוה סכל סרסיסו זה סללס סקדמס סמסגר : בכח גדול וס"ל סיה לטיה יסרד לפי סלל. וכמלמז סלמו סלס לערל סגריל : ועוד ססא סללס סיה גס סהל ססיס עליה ודפי סהיס יקרי סניו וססונו לספו יסר : אלא לומר סיה

המית הארת הגשמיים כ"ל. ור"ל לומר שהמים מלווים

שער עבודת האלהים

עה 149

(משלי יב) לא יאונה לצדיק כל און אך מעלות התורה צריך שאבאר מהם מה שיזמן לי ואומר כי הענינים המצריכים להערת התורה גם כן הם שבעה:
אחד מהם כי האדם מחובר (פ"ל מורכב) מנפש וגוף ובמדותיו מה שיביאנהו לרחמכר להנאות ולשקוע בתאות הבהמיות ולנתק קשר השכל מעליו ויש בו מדות שיביאנהו למאוס בעולם ולהניח ישובו מפני התהפכות עניניו בו ורחמדת הפנעים והיגונות עליו ולנמות אל עולם השכל העליון. ושתי העצות אינם משוכחות מפני שהאחת מביאה להפסדת סדר העולם והשנית מביאה להפסדת עניני האדם בעוה"ז וזכא. ומחמלת הבורא יתעלה ועוצם מוכתו על האדם שחננו מה שיתקן בו עניניו ויכונו בו דרכיו בשני העולמים בסדר אמצעי בין השכל והתאוה והיא התורה הנאמנה השומרת הצדק בגלוי ובנסתר שמרחקת האדם מתאותיו בעוה"ז ושומרת לו נמולו באחריתו כמ"ש הכתוב (משלי כג) הו אונך ושמע דברי חכמים ונך כי נעים כי תשמרם בבטןך ונך להיות בה' מבטחך הודעתך ונך הלא כתבתי לך שלישים במועצות דעת להודיעך קשמו אמרי אמת להשיב אמרים אמת לשלחך:
והשני כי הערת השכל איננה נוררת חיובי מעשה עבודת האלהים מתפלה וצום

מרפא לנפש

כיחס כמו שכתבנו ומהל נרזח מלוד עיר ע"פ באורך ובשמונה ספרים לנרמכ"ס וכסוף ספר מודע נכונים: אך מעלות התורה בו' שצריכים אל הערת הסורכ ג"כ חף שפטרם השכל הוא רצוי כיוור אל ה' אלל כלל תורם לל יועם סאדם לוד ויש לפטרם גם כן שבעה מעלות:

אחד מהם בו כן הם הדברים הנאמרים לעיל נתחלס ח"ב פ"ט: ובמדותיו בו יש בו שכל דם וכל סאדם להמכר לטות נמכר ומכר לטאות עולמם כוס פמיד לל יתמס עד שזמכח ונתק מפלוי קבר השכל לגמרי: ויש בו מדות כ"ז כאשר יתמס סאדם שכלו שאין עטופו דירם עולמים מפני ההפכות הענינים בעולם כוז שאין ויש שאין קלנתו מרוכז מחיכו והמדת גיונות על סאדם ועיו' רוד לנטוח אל הקו"כ ומואם בעוה"ז לגמרי עד שאין שני הפלות טובות אס נוסק רק למוכ"כ כוז הספד עו"ס' שלל למוכו ברלא אלל לנכח יארם וזכא נוסק רק לעוה"ז וזמכח עו"ס' לגמרי כוז הספד עו"ס' ועו"ס' כי מלאך שאינו מנסיג פמנו מדרך הכון שניסם נכונים: ובהמלת הבורא כ"ז ולכן נון לו תורחו ועל ידי הפורס נוהל שני הפולמות עוקפויס ונס' עמנו ברוך ותמסו בדרך סייע בדרך גניוס וזמכר יתכנס ככל מ"ס הסורכ עמל' גם כן עולמם סכל שסרי עותם ומקיים עמות ה': כמ"ש חלא כתבתי לך שלישים תורה גניאוס ומכ"ס:

והשני כי הערת השכל בו חסר לומר שקווננו שלם השכל אינו גורר ומחייב אס סאדם לפטרם ולגוס כ"ז כלל כמ"ס כמ"ס פ"ט ולכן גיארם הסורכ כל זו וסאמר לרשע ג"כ חף שהשכל מחייב ג"כ הפטרם וסאדם לנשי' וזקס וגימ' רק שאין אדם

טוב הלבנון

פאוחי הגופניות: לרחמכר להנאות להיות ממכר להנאות העולם. מל' הממכך לעשות הרע (מליכס ח') כז': ויש בו מדות וכו' והם הגמפכים מלך רוחניות: כי נעים כי תשמרם בבטןך וגו' זה ענד המדה הראשונה שזכר והוא השוקע בחאוחי הגופניות. אמר כי יעסם לך כי השמור דברי התורה בנסךך והוא מקרר הגאוח והסאחות לשכר כחס ע"י התורה: להיות ברוך מבטחך הוא ענד מדה הפנימית אשר יוצא מלך השכל למאס יתונו של עולם מפני ההפכות עניניו והחמדים הפנעים. לזה אמר שמוך התורה אין פאוחי הגופניות: להשיב אמרים אמת לשלחך אל חמדה בנסךך להנאות העולם. מל' הממכך לעשות הרע (מליכס ח') לכן אמר שפטרם לזה ענד המדה הראשונה שזכר והוא השוקע בחאוחי הגופניות. אמר כי יעסם לך כי השמור דברי התורה בנסךך והוא מקרר הגאוח והסאחות לשכר כחס ע"י התורה: להיות ברוך מבטחך הוא ענד מדה הפנימית אשר יוצא מלך השכל למאס יתונו של עולם מפני ההפכות עניניו והחמדים הפנעים. לזה אמר שמוך התורה אין פאוחי הגופניות: להשיב אמרים אמת לשלחך אל חמדה בנסךך להנאות העולם. מל' הממכך לעשות הרע (מליכס ח') לכן אמר שפטרם לזה ענד המדה הראשונה שזכר והוא השוקע בחאוחי הגופניות. אמר כי יעסם לך כי השמור דברי התורה בנסךך והוא מקרר הגאוח והסאחות לשכר כחס ע"י התורה: להיות ברוך מבטחך הוא ענד מדה הפנימית אשר יוצא מלך השכל למאס יתונו של עולם מפני ההפכות עניניו והחמדים הפנעים. לזה אמר שמוך התורה אין

פת לחם

כמות: לרחמכר להמכר ולהתקע כמו יען סתמכך וכו' לחלא: קשר השכל שכלל כליטתו הוא קושר סאדם עקב הכרית ומונוו מתאוו: למאוס בעולם כפענוני העולם שמהכנת סמכר ולכנת יתונו הוא סעוקפ כננין ושאר פניוס ססס יתונו של עולם והוא מהלכנת סעופעל: החחובות עניניו סעוק לרע והאדם כנגל כרס אין בו כ"כ מאוקת סלכ כמו מי שמתחלף סעוק לרע פמיד מועבר לרע ובחיוס ג' ההמדת ספגניס כו': כתפלה וצום כו' ססרי סכלל הסעוס כולל כל אלס הדברים הסענודים אס סתפלה מפני סגילות הסעעלות וצנינו לרע כו' וזכא כוזס כי מתרון לו ית' בו זכא סאדקס ומעשר וג"כ כמלמר פמון סורמסרוסם לרבי עקיבא אכ

זה כון אף יהיה בה' במכתך לכן הסר כעם מלכך: להשיב אמרים אמת לשלחך אל חמדה בנסךך להנאות העולם. מל' הממכך לעשות הרע (מליכס ח') לכן אמר שפטרם לזה ענד המדה הראשונה שזכר והוא השוקע בחאוחי הגופניות. אמר כי יעסם לך כי השמור דברי התורה בנסךך והוא מקרר הגאוח והסאחות לשכר כחס ע"י התורה: להיות ברוך מבטחך הוא ענד מדה הפנימית אשר יוצא מלך השכל למאס יתונו של עולם מפני ההפכות עניניו והחמדים הפנעים. לזה אמר שמוך התורה אין פאוחי הגופניות: להשיב אמרים אמת לשלחך אל חמדה בנסךך להנאות העולם. מל' הממכך לעשות הרע (מליכס ח') לכן אמר שפטרם לזה ענד המדה הראשונה שזכר והוא השוקע בחאוחי הגופניות. אמר כי יעסם לך כי השמור דברי התורה בנסךך והוא מקרר הגאוח והסאחות לשכר כחס ע"י התורה: להיות ברוך מבטחך הוא ענד מדה הפנימית אשר יוצא מלך השכל למאס יתונו של עולם מפני ההפכות עניניו והחמדים הפנעים. לזה אמר שמוך התורה אין

שער עבודת האלהים

וצדקה ומעשר וזמילות חסדים ואין אדם מניע בה לידיעת גבולי העונשין אשר יתחייב בהן המקצר בעבודה והוצרך למעמד ונכול בכל זה בדרך התורה והוראת הנבואה כדי שיסודר לנו הענין המכוון ממנו בהתקבצם והיא עבודה ה' יתעלה כמ"ש (סלמג 1) והאלהים עשה שייראו מלפניו :

והשלשית כי ההערה השכלית איננה כוללת כל המצויים מפני קוצר מחשבת קצתם ויתרון הכרת קצתם על קצתם והערה התוריה כוללת כל מי שהגיע לתנאי הצוייה על דרך שוה ואם הם הלוקים בהבנתם אותה כמו שהקדמנו בסוף השער הראשון מן הספר הזה ויש שיהיה האדם מקצר בקצת עניניו ומוסיף בקצתם ומתחלפת הערת השכל בו בהתחלף הכרתו וההערה התוריה אינה מתחלפת בעצמה אבל צורתה צורה אחת לנער ולבחור ולישיש ולזקן ולמשיכיל ולכסיל ומתחלף המעשה שיהיה מחמתה בכל אשר זכרנו (ס"א כאשר ספרנו) כמ"ש הספר בכלילת ההערה התוריה לכל העם (דברים לא) הקהל את העם האנשים והנשים והמף ונרך אשר בשעריך ונ' ואמר הם תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם :

והרביעי כי מן הידוע כי עבודות ב"א הייבין בהן כפי מעלות המוכות עליהם ובכל דור ודור מתחדשות מיכות לעם וזולתי עם אחר מביאות ליחדם שאובה מאת ה' יתעלה וצריך בעבורם שיתחדדו גם הם בתוספת עבודת מבלעדי שאובה העמים

מרפא לנפש

ידוע עד כמה חסד העבודה ונכול של כל אדם כמו שמקיים ולפי שזך למעמד ונכול בכל זה בדרך התורה : וכן העונשין אשר יתחייב בו' כדי שסדר לנו כל הכוונה והמנוח ודיקנו כל המריצ' מלות לנכר ולקיים כולם יחד כי כל המריצ' מלות הם כמו קומה עליהם ככל אחד משהאל ובעצם יש נאדם מריצ' חברים ונדיים ונכסלקם כולם יחד אוי יתמה סי' נעמטיו כחזקת סכוונס מלא את הכל כדי שיעבדו אותו מריצ' מלות :

והשלשית כי ההערה השכלית בו' כי מי שיש בו שכל מועט נודאי אינו עובד סי' כ"ז כמו מי שיש בו שכל כדרכו אצל הערת התורה כולל בני ישראל הכוונה כולם שיש גם כמו שהמשיכל מלווה ונחתי לעשות כוכס ולובב ולטעם והמלין בו' כמו כן חוב הכבוד וספתי : ואם הם הלוקים בהבנתם וכו' ואל"פ מתלוקים כהנהגת הכוונה שאלהם מנין וימך ומתירי אצל הכוונה היא שזה לכל כמיס לעיל שהתורה היא כמשה לאור העינים ע"ש : ויש שיהיה האדם מקצר וכו' ירל ואף שגמול הכרת הכוונה שזה עובס הכרס וזה עובס מעט ככמה מלות סי' א"פ"ט עמלון כולם כבוכ כוח מתמם שזה שכלו חוק ועובס מלות סי' נדורות ונשמחה עלי נעשון וזה שכלו חלם ואינו מנין ארך מושי' מלות סי' ועל ידי זה עובס כדשיון ולפעמים גורם לגמרי וכל זה נאמת השכל אצל הכוונה כעמלה לויס מתחלפת רק היא מלות כלם יחד לעשות מלות סי' וכל אחד עובס לפי שכלו וסכנתו אצל גמול הכוונה רק ע"פ הכרת השכל סי' נכאליס רוב ירא ככאליס נלל עבודת סי' :

והרביעי כי מן הידוע כי עבודות ב"א בו' היין לקחן נכקו' מהם שספר חמאל דברים כחזקת מנזאליס נלל עובד עיין ע"ש :

טוב הלבנות

עמים עקריים שכמעט העולם עומד עליהם : גבולי העונשין גבול החסלה וכו' ושיעור החיוב בהם . והעמלון . כמו עמי גיהנם וכף הקלע הכמוזס בדברי הכיזיים : בהתקבצם הכוונה והשכל יחדו : האלהים עשה שיראו מלפניו עיקר עמיס העולם וקיומו הוא על הירלה והיא אכן עמה וימד שהכל חלוי בו וכמ"ש בס"פ דשנה שכל העולם לא נכרס אלא ללווה לוה . לטוב לירח עמיס : מפני קוצר מחשבת קצתם מקלסם שהמכין יותר יקיים יותר עבודה סי' ומלתי . ואמר הנמוח ממוחם מהיה עבודתו יותר ממוחם : ואם הם חלוקים ואל"פ עמיס חלוקים כהנהגתם : מקצר בקצת עניניו נקלס מלות יהיה מקצר מן הטורך ונקלס יהיה מוסיף על הטורך כפי עמנו שכלו אשר ידמה שהאל יצטרף ופי הנמוח : אבל צורתה צורה אחת עיקר המעשה והממסס הוא משפט אלה לכלס : ומתחלף ומתעשה שיהיה מחמתה כ"ל . וממסס הוא לקחן רעיו ורעון . כמו אולי יתעשה האלהים לו (יונה א') וכמוזמו שהערת הכוונה היא שזה לכל נמש . רק שהממסס והנולה בעבודהה ממוחם הכוונה מתחלף מן הכוונה בעבודה מלה היינן השכלי כפי אשר זכר יתרון הערה התוריה שהיא כוללת למעך ולזקן . והממסס הגיה המעשה . וכל זה לא הועיל : בכלילת מלשן כלילת יופי : ליחרם בטובה שהיו מיוחדים בטובה ז :

פת לחם

אם הקי"ם אוכס העינים לחם וכו' : ואין אדם מגיע כליו אף בחלקי העבודה שהשכל מתייב לוחן אין חלום מתיב נשכלו להנכול כמותו וכו' : למעמד ונכול נגד כהנהגת הכוונה אשר שזאךך למעמד לומר להעמיד על דרך חסד לא שפרוס נשכלו ומ"ל אשר למעמד ועד שליטת הנכול אשר ונכול המכוון ממנו שאון ית' כנדיחתו וחותו לקבל ממוח עבודס כמו שנאמר וכו' : בהתקבצם כהנהגות השכל וספורס : קוצר מחשבת קצתם קוצר השכל להכרס אמיס ויתרון כהרתם היא כמינס אחרת ממוח ספסלתי מוכי יותר מתחירו כמיס העולם וכנחליו ינו ויכול וימר להכמונ כסם מהחירו שאינו מכירס אף שזא חוק וימר נשכלו : שהגיע לוחאי הצויי דהיטו וחתנו ויעי נכאל : הם חלוקים בו' אף שאין כהנהגת כוונה כשזא אשנ"פ מקלנין דין מן דין ארך מלות עמיס כמובל כבוס לכולם : ויש שיהיה האדם מקצר עמל כללם אחד ית מלוק מיו לפני סדכריס שזא מקצר כדכר אחד בו' : ומתחלף ממות שזא עמוס סוכר וייל ומשזא או וחינו מתחלף ונעל עמוס סלכונס ככס מס עכנת ואינו נח ללב : לעם זולתי עם אחר שמומנוט לאווס עם מינות מיוחדות שאינם כסם אחר וסמינות ססם מנילות ססם עובס מיוחדת : הייבנו

הוא לקחן רעיו ורעון . כמו אולי יתעשה האלהים לו (יונה א') וכמוזמו שהערת הכוונה היא שזה לכל נמש . רק שהממסס והנולה בעבודהה ממוחם הכוונה מתחלף מן הכוונה בעבודה מלה היינן השכלי כפי אשר זכר יתרון הערה התוריה שהיא כוללת למעך ולזקן . והממסס הגיה המעשה . וכל זה לא הועיל : בכלילת מלשן כלילת יופי : ליחרם בטובה שהיו מיוחדים בטובה ז :

שער עבודת האלהים

ואין דרך לדעת זה מצד התורה השכל לבדו כאשר בחר בנו בהוציא אותנו ממצרים ובקיעת ים סוף ומה שמסוך להם מן הטובות אשר אין צורך לזכרם כעבור שהן ידועות ומפורסמות ויחדנו הבורא ית' משאר האמוכות בעבודה חייבנו בה יהדות לו ויעד אותנו על קבלתה בהנמול בעוה"ז ובבא מה שלא יסופר מרוב חסד וטובה ממנו ית'. זלזל זה לא יתברר כי אם בתורה כמ"ש הכתוב (שמות יט) אתם ראייתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמתם את בריתי ונו' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים ונוי קדוש ונו' :

והחמישי כי ההערה התוריה היא הקדמה וטבוא אל הערת השכל וראיה עליו בעבור צורך האדם בנערותו אל חנוך והנהגה ולמנוע תאותיו עד שיחזק ויכון שכלו וכן הנשים וקלי הדעת מן האנשים אינם נמשכים אחר הנהגת השכל מפני חלישת איסורו בהם וקשורו אותם, הצריך הדוחק להנהגה בינונית שישכלוה ולא יבצר מהם לעמוד בה. וע"כ נוסדו התורות על קמבי היחול והרהות ומי שאינו מקצר בחיובי העבודה יהיה במדרגת החסידים הזכים ויהיה ראוי לנמול העוה"ז והבא. ומי שעולה ממנה אל העבודה שהוא מדרך הערת השכל יגיע אל מדרגת הנביאים ובחירי עליון החסידים והיי נמולו בעוה"ז השמחה במתיקות עבודת ה' כמ"ש הנביא (י'מ"ט טו) נמצאו דברך ואוכלם ויהי דברך לי לששון ולשמחת לבכי כי נקרא שמך עלי ה' אלרי צבאות ואמר (תהלים סד) ישמח צדיק בה' וחסה בו ויתהללו כל ישרי לב ואמר (שם ז) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. ונמולו לעוה"ז להגיע אל האור העליון אשר לא נוכל לספרו ולא לדמותו כמ"ש (זכריה ג) אם בדרכי תלך ואם את משמרתי תשמור ונס אתה תדין את ביתי ונס תשמור

מרפא לנפש

ויחדנו הבורא יתברך בו' יותר מה ששכל מתייב לעבוד את ה' שזה מחייבים כל בני אדם ומוח אכל כל בני ישראל על שהיו לנו מטמאים ונאר כטובות שטעם עמנו בשרם טעול עליו בעזרות אחרות שסם החוקים ונצרות המקום עליו חף שאין שכל מתייב אותם זיכ לקמן וכל טוב שטעם חכמה כי עד כיום נמצאים ושמרת ועשת את החוקים סאלם החוקים דייקא ונפסוק זה נחמר כחג הסנונית ושיין נפיק שמי מ"ש : ויעד אותנו בו' ר"ל ולא זו בלבד שטעם עמנו כמה עונות כטובות איך נחמנו חייבים להקל בנינו וחקיו לטובות לו כמ"ל הסנונית חתום כשקבל לקיים גזירותיו וחקיו לנמול אותנו נמול טוב בעוה"ז וכעולם חסד מה שלא יסופר מרוב ונאמת הוא חסד טובים עמנו וימנך כמ"ש וכן ה' חסד כי חסם תשלים לאדם כמעטבו ר"ל כלכר חסם תשלים ל"כ לקמן כי נלא זה גם כן אמנו חייבים לקיים כל דבריו כמ"ל : כמ"ש אתם ראייתם וגוי ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי סרי כנטיית להם נמול טוב כי אין לך נמול טוב יותר מזה :

והחמישי כי ההערה התוריה בו' עי' לעל פק' א' : עד שיהוק ויכון שכלו ל' הכנס כמו על עמודי עמך ועושה ויסם ועל כן נוסדו התורות על קמבי היחול ותרעות ע"כ כל הסוד והמאמץ מיוחדים על עמודי עמך ועושה ויסם אם שמוע תשמעו וגוי ונחתי עמך ארנכם וגוי' השמרו לכם פן ינאסו לכם וגוי ונחתי חף ה' כנס וגוי. והוא כדי שיקבל הקמן והקמן כסם את חסות ה' מחמת הנמול והסוד ולא יבצר מהם טורח ה' אלא אם יתעוררו ללמדם מחמת הסמלות ספוטות שיש לפניהם לא יקבל הטורח ונמולו לעולם כמו שהצריך נזם בשער הכניחון פק' ד' בחלק כשמי ע"ש : ומי שאינו מקצר בחיובי העבודה בו' ר"ל אם סלרם מקיים כל הסוד כראוי מחמת השכר וסודות שפניהם כשזיל ועל שכרו מרובם בעולם סוד וכעולם כחג אכל בודאי יש שעולם מזה ונמני לעדרים סעליוסם לעבוד את ה' בדרך השכל א"כ חמטלס ממנה אין קן לשכרו כמו שפניהם סמחם במתיקות עבודת ה' בו'. וכמה בש"ס פק' ט"ז י"ל סעד על עמנו שלא נזם לכל הסמלות הגדולות מה שנסם לנזם סקודם כמפורסם רק מחמת שסיה שחם מיד כשטעם סוס מלאה ע"ש :

פת לחם טוב להבטן

חכוספת עבודה מכל שאר האמוות : ויעד אותנו יעד הוא לשון מלך והכנסה כמו (שמות כה) ואם לבנו יענדה. אל חוף הים שם יעדה (י'מיה מז) כל' הזמן לנו על קבלת הטורה נמול בעוה"ז ובעוה"ב : מרוב חסד וטובה אשר נחזר בו מכל העמים ליפע נחוכת ה' העולמות : ויכון שכלו יטקם שכלו כלומר יתלים : כסגני הלישת אבותיהם בהם כלומר הכל

עם הגוף שסלסם יש להם חכור חלוש ואין זידו לנצור בין קלות הדפס ובין הכרשות מחלות שולס למדי : ולא יבצר מהם לעמוד לא יהיה נמנע מהם הקיום אורו כמו ועשה לא יבצר (בראשית יא) : קטבו מלח קוטב עיין פניהם הסקדמה : ומי שאינו מקצר ששוקע בה האמוס התוריות כפי יכלתו : השמחה במתיקות עבודת ה' מאלחר ששכר מלהבנה : אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה כלומר הטורה שמקראת אור היא כמו נגילי חורוב כלל. עד שפנאחיהם כלכר נחשטם הסקמיות שכלבו זה הוא עובד ששמחה. וכמ"ס המחנך לשל בעולת ה' אשר לעבודת עמך השכל

שער עבודת האלהים

את הצרי ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה ואמר (חסלים לה) מה רב מוכך אשר צפנת ליראך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם ואמר (יפסיס מד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו :

והששי כי התורה כללה ענינים לא יוכל השכל (מ"ל הספר) לבאר אופני חיובם והם המצות השמעיית וכללים משרשי השכליות. וזה היה בעבור שהיה העם שנתנה להם התורה בעת ההיא בענין נוכר התאות הבהמיות עליהם ונחלשו מדעתם והכרתם מהבין הרבה מן השכליות ונתנה בהם התורה בזה מנהג אחד ושבו השכליות והשמעיית אצלם שוים בהערה עליהם ומי ששכלו והכרתו חזקים יתעורר אליהם ויקבלם על עצמו לשני הפנים. ומי שנחלש שכלו מדרך חיובם יקבלם מצד התורה בלבד וינהג בהם מנהג השמעיית והיתה בזאת תקנת הכל כמ"ש (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום :

והשביעי כי התורה נגיע אליה במציעות אדם שיראו על ידו אותות ומופתים כל ב"א שוים בהם מצד הרגשותם לא יוכלו לדחותם ויתברר להם מה שהוא בא בו משם הכורא במופתים מורגשים ושכליים חזאת תוספת על מה שהמבקע אליו בשרש הבריאה והצירה מן ההערה השכלית. ומי שיבחן טובות האלהים עליו אשר ישנוהו בהן עם כל בני אדם יאמין בחיוב קבלת עבודת האלהים בכל מינו השכליות וכשיבחן

מרפא לנפש

הששי כי התורה כללה ב' סתמיות כללם נכל אחד בן מצות השמעיית ר"ל החוקים כפרה ארומה ושעטת חזיר ודומיין שאין השכל מתייב אולם על כל וכן ב"אדם הסומך בכלל אחד כללם ושרשים מצות שכליות כמו מילואת סכורא יתברך והאדמות וקדמותו וחסד ויראה חף על פי שישנו נדרך השכל לא כניחה הסומך מלסוים כי מי שאין שכלו שלם ממתח נוכר הסמוכה כמו שיהי בטעם מתן תורה לא הדגש ולא יקבע מפני שאריות למה הקדמות ולכן כללם בכלל אחד : ושבו השכליות כ"ו כדי לרסום שוים מצות השכליות אולם כמו החוקים לקיימת מצותם כי ומי שחינוגי מה שכל ויכנס ויבין אותן מצות ע"פ שכלו נ"כ טוב לו שיקיים : לשני חגיגים מ"ד השכל ומצד הכורא :

השביעי כי התורה נגיע אליה כ"ו לא נומר מזהר שחמנו קבלנו התורה על ידי מרפ"ה שיהי אומני וסכורא והשי יתנך עש על ידו ארומה ומופתים גדולים וזרשים שחוד דבר כורא לשינום שכל יוכל שום אדם להכחיש אומני מפני פרסומה חסד ויראה מנואל מרמיות השכל וכמו שכתבתי בזה נ"כ כחתי מק"ס אל הק"ס וכחתי דכריו לפיל. לכן אומנו חייבין לעבוד ולהודות לו וזמר משאר בני אדם במצות התורה השמעיית וכן כל שבע שמיחוד נמוכה ויחיד מתייב בעבודת יחיד כמו הכסאים וסולים וכן אדם אחד מתייבד בעובד ומוחלנו כמו מלך או נביא או חכם בחקמותו מתייב לעבוד עובדי יחיד על העבודות האלוניות שמתייבד כ"ו ע"כ כל בני אדם ולא יעזבו נשכיל וזה שאר עבודות ומכל שכן עבודתו של יחיד מכל הארומה

פת להם

סימול וסכורא פירוש שכר המקום והשונם סמא"ס : מורגשים ושכליים סכרי סיכיה המים לרם מופת מורגש וכן מפת הסוחר וכן אש מתלקחת בחון סכרד וכל המכות וזלמם אינם מורגשים בזולת השכל סכרי המפרדשים אינם מורגשים למות אש לא מזה סלגם רכיים וכן סכיס וכן סכרס וכן סכרס וכן סכרס פחד שלוחו ישיב וכן סכרס מזה סיווח סכרס לכד וכן מפת בכרומה מזה סיווח סכרס רחם לכד או כוונתו על כל המכות בכלל שכולם הם מורגשים נמושים ומשכלים בזונית כורא ית' כסם לשלם להם מזה נמדה דכר אשך זור כי כך הוא מדוסי ית' ומשכילי עם ייעו ארך לו נחשו פלולת לשלם לנאש ככרו מעללו :

טוב הלבנות

השכל : ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה מאחר שנתתו מקורבה מחמות העולם הגשמי עד שתפטר כח לפנת נהיכל העליון בין השמים הארומים ומלאכי עליון : המצות השמעיית כמו שעטת וכשר צחלב וכיוצא בזה מהמצות אשר אין המצות מקיים אותם ולא דומה אותם. אש לא ע"פ סודות המקובלים אש מתי אש : וכללים משרשי השכליות כלומר שיש ג"כ בטורה כלל מצות אשר להם שורש מן השכל כמו יחוד האל בלב שלם וכל עמי האומה והמדת העול

וכ"ו שחמרו ח"ל וחסדנו כחך כחך היא כל התורה כולה וכלל מצות הלבנות. ובה מצות השמעיית ודאי שהיתה התורה זריכה לכתוב מאחר שאין השכל מתייב אומני. אך מה שכתבה התורה המצות השכליות חף שהשכל מתייב אומני. הוא מפני שהעם היו בעת ההיא שקועים בחמות הבהמיות ולא היו משיגים הרבה מצות שכליות. עד שהנהגה התורה בהם מנהג אחד שיקבלו המצות השכליות ג"כ מצד השמע : לשני הפנים אחד מצד השמע וזה"ש מצד השכל : דרכיה דרכי נועם דרכי המצות שבה ע"כ דרכי נועם דרכים מהם מתבחרו בשכל. וכל מתייבדתי סלמים שאף הכלתי מתי יתקון על ידי וישלים עבודת ה' בקיומה כי היא שלמה לא נחסר ממנה שום פקודה וחס' אומני החלטים בשכל : במציעות אדם שיהיה אדם נביא האל ממוצע בין העם והתורה : מה שדורא בא בו משום הבורא כלומר ביהוה אשר ב"ה נשכיל לעומת שם האל : במופתים מורגשים הכסאים אשר מרגשים בהרגשות הקושים : ושכליים ר"ל מוסף על המנואל מצד השכל : אשר ישותרה יהיה שיהי : בכל מינו השכליות כי חזון העבודה השכלית הוא מצד הטוב שמגיע לאדם בבריאותו וגיבולו ומקרייו כמנואל בשער הכמיה וזה כולל כל מיני האדם בעוה : וכשיבחן טובות הבורא כי הוי"ו אומנו מלך מלרם ודאי חמט

שער עבודת האלהים

טובות הכבודא עליו אשר יחד בהן עמו משאר העמים יאמין בחיובו במצות השמיעות מבלעדי שאר האומות . וכן כאשר יבחן טובות האלהים עליו אשר יחד בהן שבטו מבלעדי שבטי שאר עמו ככהונה ולויה יאמין בחיובו במצות אשר יחד בהן האלהים שבטו . * וע"כ תמצא תורת כהונה ארבעה ועשרים כנגד ארבעה ועשרים טובות שהטיב בהם הכבודא לכהנים והם ארבעה ועשרים סתנות כהונה . ועל ההקשה הזאת כל מי שיחד האלהים אותו בטובה מבלעדי שאר בני אדם צריך שיחייב את עצמו עבודה שיתיחד בה מבלעדיהם עם השתדלו בעבודה הכוללת אותו עמהם כפי יכלתו והשגתו להודות לה' יתברך על מה שיחדו בו מן הטוב ויהיה גורם התמדתה ולהוסיף לו עליה ולגמול על עבודתו בבא ולא יהיה כמי שנא' בו (סוֹסֵפֶּה ז) וכסף הריביתי לה וזהב עשו לבעל . ומי שמקצר בעבודה על מה שיוחד בו מן הטובה יגרום לו לקצר במה שיוחדה בו משפחתו ואחר כך במה שיוחד בו עמו ויניח את התורה . וכיון שאינו מקבל את התורה אינו מקבל חיובי השכליות וכשאינו מקבל מה שמחייבו השכל עם המצאו לו והתעורר עליו יצא לו מתכונת החי המדבר ויהיו הברמות מבינות דרך תקנתם יותר ממנו כמ"ש (ישעיה א) ידע שור קונוהו וחמור אבום בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן ויהיה דרכו בדרך מי שנאמר עליו (תהלים לו) כי רשעים יאבדו ואויבי ה' כיקר כרים כלו בעשן כלו :

מראא לנפש

עד שיהיה כמסוגל תמים ויהיה ידוע כהנאה כף . וכל הדברים האלו נעלמו כבוד נפיק השם מהם הסער עיני עס : ועל כן תמצא תורת כהונה ארבעה ועשרים אלו כן וזיקות בלילות פתיחות מלחוח פתוחות כגשות קנינות סקירות מליקות קבלות סולגות עריפות וסאלות והסקאלה טעם סוכת מלוע כנאלות כפיה ומרומת הדגן וסידור המערכה ושני גזרי פלס ודישיו מונח הפעמי ודישיון המנורה ולחם הפנים וכזימי לבונה : וערכת כננות כד מאלתי .

טוב הלבנות

לחשב שחיהו והפעם מאחר שאינה עבודה שמסורה לכדי אהבן . עוד חשב הכמנ"ס במיין מלות טעם וכ"כ בפ"ס מה' ביאת המקדש שמהם ככהן לערוך אהרות במקדש הגה בין הכל כ"ג עבודות . ועם הולכה פעליה חמר אין לי אלא זו כמו שפירש"י בחולין (ד' קל"ג) הרי כ"ד עבודות . ולפ"ז יש לפרש כ"ד מעלות שצריך אבות ג"כ על כ"ד עבודות הג"ל . [כ"ד מחנות מנכים בחולין ד' קל"ג] : ועל הרקשה הזאת על הדמיון הזה : עם השתדלו בעבודה הכוללת . ל"ל גזיחוף קוס העבודה שחייב עליה מנר כלל בני אדם : ויהיה גורם התמדתה כמה שיהיה על הסוג ויוסיף לה בעצרה עבודה יגרום שהאל יתמיד עליו טובה הזאת ולהוסיף לו כהנה : ולגמול על עבודתו בבא לעו"כ : וחדב עשו לבעל שמהם שהיה ראו שיוסיפו לעבוד ה' מן הסוג ההוא והם עשו בהיעך כי מחו ממנו לבעל : ומי שמקצר בעבודה שאינו מוסיף עבודה על טובתו שיהיה האל בעלמו : יגרום לו לקצר ע"ד שאלמו מכל עבודות . והנה גורמת ענינה : עם המצאו לו והתעורר עליו חף שהאלהים נתן לו שכל טוב והתעוררות עליו : ידע שור קונוהו וגו' בעלי החיים יודעים לעבוד להקניה אוחס . והקוין לחמם ומימם : ישראל לא ידע להכיר קוניה אשר קנה אורו כזכור בגדול מבי"ט עבדים . והוא חייב לקיים מצות השמע לעבוד אורו על הסוכה והגמול היה והוא כללו אינו יודע אוחס : עמי לא התבונן ומשך לו מהם שלא הצדוק גם עבודת השכליות אשר הוא רואה מוכות אלהים עליו מדי יום ציומו אשר ראו שיקיים כלל חן האדם מלך מונות האל שצליהו תמיד : כי רשעים יאבדו ואויבי ה' וגו' כלומר שאי לו שגמל לנפש

נפש

שאלו מחייבים להוסיף עבודה על עבודת שאר האומות והם מלות השמיעות וחף שאלחנו אינם מבינים טעמם . עכ"ז לנו יודעים מחמת נבוא השם שראינו אוחותיו כי מפי עליון נלסונו עליהם : יאמין בחיובו במצות חמר לשון מלחמן בעבור דברי חז"ל חולין ד' קל"ג ע"כ כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק כהונה . ל"ל כ"כ תתנת כהונה :

י"ע"כ תמצא תורת כהונה ב"ד .

אמר המפירש אלי בעיני חששתי ולא מלחתי היכן טעם אלו הכ"ד תורות כהונה ולא מלחתי אפי' רמו מהם . ולאמרתי שאולי רחמי עליהן הנביאים בפ"ז דלכות גדולה תורה מן המלכות וכי' שהמלכות נקנה בל' מעלות והכהונה כ"ד מעלות . שחתי ורואיתי בפ"י רש"י ומרדכי שמואל ולא כן מלחתי אבל פירשו מעלות הכהונה הן כן הכ"ד מחנות כהונה . אמנם נראה לי שהמנכר מחסוין אל העבודות שהיה הכהן צריך לידע אותם שאל"כ לא היו מוסין לו מחנות וכמ"ס בחולין דף קל"ג דאין מוחסין מתנה לכהן עם הכהן והיטו שאינו יודע תורה העבודות כדמשמע בחוספות מנחות (ד"ח ע"ג) ד"ה מודה בעבודה והנה במנחות טס חמרו כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק ככהונה שנל' המקריב וגו' אין לי אלא זו בלבד מנין לכתוב ט"ו עבודות . התייקות . והבלילות והספיות והמליחות . המוספות וההגשות . והקמימות והקמרות והמליקות והקבלות . והאזרות והסקאלה טעם ועריפת עגלה וספרות מלוע . והשילח כשים בין מנכפים בין מנכחין . והתום' כחמו דחמי ושייר שיש עוד תרומת הדגן וסידור מערכת שני גזרי פלס ולחם המנח הפעמי והמנורה . ולחם הפנים וכזימי לבונה . וזהו עוד שאין